

זוהר תהלים

9' פקודי (ד' ט"ו) יהירא"ל עומד לצד מערב, וזה עומד להשגיח על כל אותם שעוסקים בתורה ומכניסים בניהם ללמד תורה לבית הרב, ולכל אותם שמסתכלים על חולה כשהוא בבית חליו, ומשגיחים עליו ומודיעים לו שיתבונן בחטאיו ובמעשיו וישוב מהם לרבונו. משום שכל מי שמשתדל עם אותו חולה, שישתפל במעשיו וישוב בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא, הוא גורם לו להנצל ולהשיב לו את רוחו. ועל זה כתוב, (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. מה זה ביום רעה? ביום רע היה צריך להיות! אלא ביום רעה - ביום ששולטת אותה הרעה לקחת את נשמתו. אשרי משפיל אל דל - זהו חולה, כמו שנאמר, (שמואל ב יג) מדוע אתה ככה דל בן המלך. ומשום כך, ביום רעה ימלטהו ה'. ואלו (אותם שמסתכלים) שהם מסתכלים באותו חולה להשיבו מחטאיו אצל הקדוש ברוך הוא, כמו שבארנו. בהיכל הזה עומד עליו להשגיח. וביום ששורה הדין על העולם, ינצל ממנו, כמו שנאמר ביום רעה ימלטהו ה'. היום שנמסר הדין לאותה רעה לשלט בו (על העולם), וכל אלו עומדים להשגיח, ולכן נקראו חרפים.

ה' משגיח ומציץ מן החרפים וחס על כלם ביום של ראש השנה, כשהקדוש ברוך הוא עומד בדין על העולם ואותו צד הרע בא להשטין, אז מתכנסים כל אלה ועומדים לפני הקדוש ברוך הוא. ואז מתעטרים כלם ועומדים לפני הקדוש

שבע אמות לארבעה צדדים בסוד של שבע, (ומתחומים) שהם עשירים ושמנונה שהם בארץ, משום ששבע הוא סוד עליון בכל. וכל אותם שלשים ושנים שבילים כלולים בשבע, בסוד השם הקדוש. ואם תאמר, הרי כתוב מדה אחת לכל היריעה - ודאי שזו מדה אחת, אף על גב שהתפשטה אמה אחר אמה, וזה אחר זה, והכל בסוד (מסוד) המאור העליון זה בא, להיות מעלה ומטה מדה אחת.

חשבונות קדושים ל"ב ול"ד

וזוהי המדה שהיא בקדשה יתרה, משום שיש מדה אחרת שהיא לכסות על זו שהיא בפנים. שהרי במדה אחרת שמכסה על זה עולה בחשבון לחשבון שלשים וארבע, ובפנים לחשבון שלשים ושתים, (שהיא לכסות על זה שהיא לבפנים ועולה בחשבון, בחשבון שלשים וארבע, ולבחוץ לחשבון שלשים ושתים) וזהו סוד שמכסה זה על זה, שלשים ושתים לבפנים - שלשים וארבע (שלשים ושתים הוא עומד בפנים, שלשים וארבע הוא עומד) בחוץ. משום שהרי מדה ראשונה, שהיא קדושה בגונים קדושים, שהם שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני, אלו גונים קדושים, וכל חשבוננו עולה לחשבון שלשים ושתים. ומדה שניה, שהיא לחוץ לכסות על זה, עולה לחשבון שלשים וארבע, וזהו סוד הכתוב (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. ביום רעה ממש ימלטהו ה'.

מי שמושגת עם חולה שישתפל במעשיו וישוב בתשובה לפני הקב"ה הוא גורם לו להנצל ולהשיב לו את רוחו

אשרי משפיל אל דל וגו' (מא, ב) : זוהר ח"ב

— זוהר תהלים —

בית כְּנֶסֶת צָרִיף שְׁיֵהָ בוּ חִלּוֹנוֹת.

הַחִלּוֹנוֹת הִלְלוּ וְהִתְרַכְּבִים הִלְלוּ, כָּל־עוֹמְדִים לְאַחֲזוֹ אֶת כָּל־הַתְּפִלוֹת שְׁעוֹלוֹת מִלְמַטָּה לְמַעְלָה וְלְהַשְׁגִּיחַ בָּהֶן, לְהַכְנִיֵסֵן לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל כֵּן, כָּל בֵּית כְּנֶסֶת שָׂאִין בוּ חִלּוֹנוֹת, אֵינּוּ מְקוּם לְהִתְפַּלֵּל בוּ כְּרָאוּי.

ענן י"ב חלונות

שְׁהָרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת לְמַטָּה כְּנֶגֶד בֵּית הַכְּנֶסֶת שְׁלֹמְעֵלָה. בֵּית הַכְּנֶסֶת שְׁלֹמְעֵלָה שָׁיֵשׁ בוּ חִלּוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׂאֲמָרְנוּ - כִּךְ גַּם לְמַטָּה. לְמַעְלָה כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה יֵשׁ בָּהּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר חִלּוֹנוֹת - כִּךְ גַּם לְבֵית הַכְּנֶסֶת הַתַּחְתּוֹן. וְהַכֹּל עוֹמְדִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה, מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים אֵלּוּ בְּגִוַּן שֶׁל אֱלֹהִים, וְכַבּוֹד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָה בְּכָל־וְעַל כֵּן, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ ה'. כְּשִׁשׁוּלֵט אוֹתוֹ הַצַּד הָרַע - יִמְלֻטְהוּ ה'.

אשרי חלקו של היודע גנזי רבנו.

כְּמוֹ כֵּן, הַמְּמַנֶּה הַזֶּה יִהְיֶאֱלֵם עוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם שֶׁחֲסִים עַל עֲנִיִּים, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל, וּבִשְׁבִיל זֶה הַכֹּל עוֹמֵד בְּהִיכַל הַזֶּה, וְהַהִיכַל הַזֶּה נִכְלָל בְּהִיכַל אַחֵר רְבִיעִי, שֶׁשֵּׁם הֵם הַגְּזוּרוֹת וְהַדִּינִים לְכֹל. אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ שֶׁל מִי שִׁיּוּדַע אֶת גִּנְזֵי רַבּוּנוֹ, לִיְחַדּוֹ וּלְקַדְּשׁ אֶת שֵׁם רַבּוּנוֹ תָּמִיד, לְזִכּוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

כָּל אִישׁ שֶׁהוּא דָּל וְחוֹטֵא לְפָנֵי הַקִּבְ"ה לֹא מִחְשִׁיב לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲטָא

אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב) : זוהר חדש

בְּרוּךְ הוּא. בְּאוֹתוֹ זְמַן מַה כָּתוּב? (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) מִשְׁגִּיחַ מִן הַחִלּוֹנוֹת מִצִּיץ מִן הַתְּרַכְּבִים. מִצִּיץ, כְּמִי שֶׁמִּשְׁגִּיחַ מִמְּקוֹם דָּק, שְׂרוּאָה וְלֹא רוּאָה כָּל מַה שְּׂצָרִיף. וְאַחֵר כִּךְ, מִשְׁגִּיחַ מִן הַחִלּוֹנוֹת, מְקוּם שֶׁל הַשְּׁגָחָה יִתְרָה, שְׁפּוֹתַח פְּתוּחִים לְרַחֵם עַל הַכֹּל. וְכִשְׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁגִּיחַ עַל הָעוֹלָם, מְסַתְּפֵל בַּחִלּוֹנוֹת הִלְלוּ וּבִתְרַכְּבִים הִלְלוּ, וְחָס עַל הַכֹּל.

"קול דודי הנה זה בא"

וְאָז, כְּשִׁישְׂרָאֵל תּוֹקְעִים בְּאוֹתוֹ שׁוֹפָר וּמִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה אוֹתוֹ הַקּוֹל שִׁיּוּצָא מִן הַשׁוֹפָר, כְּלוּל מֵאֵשׁ וּמִים וְרוּחַ, וְנִעְשָׂה מֵהַכֹּל אוֹתוֹ הַקּוֹל, כְּדֵי לְעוֹרֵר קוֹל עֲלִיּוֹן, שִׁיּוּצָא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ הַשׁוֹפָר, שֶׁהוּא כְּמוֹ זֶה, כְּלוּל בְּאֵשׁ וּמִים וְרוּחַ, אֲזַי יוּצָא כְּרוֹז וּמְכַרְזֵי בְּכָל הָרְקִיעִים וְאוֹמְרִים: קוֹל דוּדֵי הֵנָּה זֶה בָּא וְגו' מִשְׁגִּיחַ מִן הַחִלּוֹנוֹת מִצִּיץ מִן הַתְּרַכְּבִים.

אשריהם ישראל שהולכים בדרך ה'.

אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב) : זוהר שְׁמוֹת פֶּרֶשֶׁת פִּקּוּדֵי דִף (רנ"א.) [וְאֲזַי כָּל־יּוֹדְעִים שְׁהָרֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל יִשְׂרָאֵל, וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁיֵשׁ לָהֶם עֶצֶה בְּאַרְץ כְּדֵי לְעוֹרֵר רַחֲמִים מִלְּמַעְלָה. וְאֲזַי כָּתוּב, (תהלים פט) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה. יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְדָאֵי. יוֹדְעֵי תְרוּעָה, שֶׁמִּשְׁבְּרִים אֶת הַתְּרוּעָה הַזֶּה, שְׁהֵיָא דִּין הַקְּשָׁה שֶׁהַכֹּל נִדּוּנִים בוּ. אֲשֶׁרֵי יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, מִשּׁוּם שֶׁהֵם יוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְיוֹדְעִים לְלַכֵּת בְּדַרְכּוֹ וּלְיַחַד יַחַד כְּרָאוּי.

זוהר תהלים

יִצָא אִיּוֹב מִדַּעְתּוֹ

באותה שעה יצא איוב מדעתו, ואמר
כָּךְ: (שם י) הַטּוֹב לָךְ כִּי תַעֲשֶׂק!?
 הַטּוֹב זֶה הַעֲשֶׂק שֶׁתַּעֲשֶׂה לִּי! אָבִי וְאִמִּי
 עָשׂוּ הַגּוֹף, וְאַתָּה הַתַּחֲבֵרֶת עִמָּהֶם
 בְּשִׁתְּפוּת, וְנָתַתְּ בִּי נֶפֶשׁ וְנִשְׁמָה. הַנֶּפֶשׁ
 הִיא שְׁלֶךְ, אֲמַרְתְּ אֵךְ אֶת נֶפְשׁוֹ שָׁמַר,
 וְהַגּוֹף שָׁעָשׂוּ לִי אָבִי וְאִמִּי, אֲמַרְתְּ עֲשֵׂה בּוֹ
 כָּל מַה שֶׁתִּרְצֶה - וְכִי הוּא טוֹב זֶה הַעֲשֶׂק
 שֶׁתַּעֲשֶׂה לִּי?!

הַמִּשְׁאִיר בְּעוֹלָם בֶּן לֹמֵד תּוֹרָה יִנְצֵל
 לְמַעַלָּה

דְּבַר אַחַר, (תהלים מא) אֲשָׁרֵי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל.
 מַה זֶה דָּל? אָדָם שִׁימוֹת בְּלֹא בָנִים.
 יִצָּאָה נִשְׁמַתּוֹ מִמֶּנּוּ, בִּשְׁעַת פְּטִירְתּוֹ מִן
 הָעוֹלָם רָאָה מָה אָמַר עָלָיו הַפְּסוּק - (משלי
 יא) יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רַע. וְאִם נִשְׁאָר לוֹ בֶּן
 בְּעוֹלָם, אִם יַחֲזִיק בּוֹ אֶחָד וְיִלְמְדֵנוּ תּוֹרָה -
 יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי, וּבַיּוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'.

בְּהָרֵי אֲרָרְט מְקוֹם גִּיהֵנָם

ובא ראה, אם אחד הלך לבין הרי אררט,
 הוּא וּשְׁנַיִם עִמּוֹ, וְרָאָה גְמוֹת וּבְקַעִים
 שֶׁל אֵשׁ, וְעָשָׂן יוֹצֵא מִהַגְּמוֹת, וְשָׁמַע אִישׁ
 אֶחָד שֹׁאֹמֵר וַיִּ! וַיִּ! - אָמַר, וְדַאי מְקוֹם
 אֶחָד מִמְּקוֹמוֹת הַגִּיהֵנָם כָּאֵן.

הַקּוֹצִים שׁוֹרְפִים רֶשַׁע

נְרָדִים וְרָאָה בַחֲלוּמוֹ אִישׁ אֶחָד, וְגָדִישׁ זֶה
 שֶׁל קוֹצִים עַל כְּתַפְּיוֹ, וּשְׁנַיִם מְמַנִּים
 מִהַגִּיהֵנָם מְכַנְּסִים אֵשׁ תַּחַת הַגָּדִישׁ שֶׁל

פ' אחרי (ד' ט' ט' ט') דְּבַר אַחַר, אֲשָׁרֵי מִשְׁפִּיל אֶל
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה', (ישעיה כז) או
 יַחֲזִיק בְּמַעֲזֵי יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה
 לִי. בֹּא וּרְאֵה, דָּל נִקְרָא אָדָם שָׁאִין לוֹ
 מִשְׁלוֹ כְּלוּם, וְלֹא שׁוֹאֵל פְּרוּטָה מִשׁוּם
 אָדָם, וְהוּא נִסְתָּר, שְׁלֹא מְגַלֶּה דַחְקוֹ לְשׁוּם
 אָדָם. וּבִשְׁעַת דַּחְקוֹ, הוּא יַעֲשֶׂה מְרִיבָה
 כְּלַפֵּי מַעַלָּה, וְאוֹמֵר: יוֹתֵר רָשָׁע אָנִי מִכָּל
 שְׂאָר הָאֲנָשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם. לְאִישׁ אֶחָד
 עֶשְׂרֵי רַב, בֵּיתוֹ מְלֵא מִזֶּהָב, מִכֶּסֶף, וְלִי אִין
 שׁוּם פְּרוּטָה בְּעוֹלָם, וְאִין לִי לַחֵם לְאָכֹל
 וּבְגָד לְלַבֵּשׁ. עַד שִׁיחֲטֵא לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וְכָל אִישׁ שִׁיחֲזִק בְּמַעֲזוֹ וַיִּתֵּן לוֹ
 צְדָקָה, יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי, שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי.

מִי שְׁטוֹב לוֹ יִהְיֶה רֶשַׁע?!

ובא ראה, כל איש שהוא דל וחוטא לפני
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא מִחֻשִׁיב לוֹ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲטָא, מִשׁוּם שְׁאִינוֹ
 בִּדְעָתוֹ. וּמִנֵּינן לָנוּ? מֵאִיּוֹב. בִּשְׁעָה שֶׁאָמַר
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁטָּן (אִיּוֹב א) מֵאִין תְּבֵא
 כּוֹ, (אִיּוֹב ב) הַשְּׁמֵת לְבָךְ אֶל עַבְדֵי אִיּוֹב, אָמַר
 לוֹ הַשִּׁטָּן לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יֵשׁ אָדָם
 בְּעוֹלָם שְׁנוֹתֵן לוֹ אֲדוֹנוֹ כְּסָף וְזָהָב וּמְרַגְלִיּוֹת
 וּבָנִים וְכָל טוֹב הָעוֹלָם, וַיִּהְיֶה רַע?

הַשִּׁטָּן מִכָּה אֶת אִיּוֹב

אמר לו: הנה כל אשר לו בידיך, רק אליו
 אֶל תִּשְׁלַח יָדְךָ. נִתֵּן אוֹתוֹ בְּיָדוֹ, וְהִרְג
 אֶת בְּנָיו, וְלֹא נִשְׁאָר בְּיָדוֹ כְּלוּם. אַחַר כֵּן
 חָזַר וְאָמַר: (שם) וַגַּע אֶל עַצְמוֹ וְאֶל בְּשָׂרוֹ.
 עַד שֶׁאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: (שם) הִנּוּ
 בְּיָדְךָ אֵךְ אֶת נֶפְשׁוֹ שָׁמַר.

—== זוהר תהלים ==—

ונתנו כתב אחד מכל מה שעשיתי. ונשמתי עשתה עדות עם המלאך, ואמר: (דברים יז) על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת. ועל זה (מיכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי פיך. ומי הוא? זו הנשמה, שהיא מעידה על אדם בשעת מיתתו.

הלך לחפש את הבן ההוא

התעורר משנתו אותו איש, הלך לגליל העליון, ואמר לאיש אחד: ראי תינוק שהוא בן של קצב, שמת בזמן פלוני? אמר לו: התינוק הזה שאתה שואל עליו, הוא הולך לבית המטבחים, והוא רשע כמו אביו. כך וכך יהיה לו, ולאביו, ולמינכת שהיניקה אותו. הלך לבית מדרש אחד, שמע תינוק שהיה אומר, (משלי ב) אם תבקשנה ככסף וגו'.

חנף את הבן עד שנעשה רבי

היה לבית המטבחים, וראה תינוק שהיה משחק עם הנערים בבית המטבחים. אמר לו: בני, לך עמי. והלך עמו, והלביש אותו, ונתן אותו לרב אחד שהיה מלמד אותו תורה, עד שגדל התינוק וקרא. ועשה אותו שיאמר הפטרה בבית הכנסת, ועשה אותו שיתפלל. עד שקרא ושנה והתחכם יותר, עד שקראו לו רבי.

בשעה שעבר לתפלה ואמר קדיש קרעו לי גזר הדין מכל וכל. ובשעה שהתחכם נתנו לי חלק בגן עדן

אותו האיש המת שהוא אבי הילד, שהיו דנים אותו, בא בחלום לחכם זה

הקוצים, ונשרף, והיה צועק. והיו אומרים לו שני מלאכים קדושים, שלוחים מהשופט של מעלה שדן אותו: אתה עזבת את הקדוש ברוך הוא ואת מלאכיו, שהיו שומרים אותך בעולם הזה ובעולם הבא, ואתה עשית הרצון של הקוצים, שהם הרשעים, שהם מצדו של סמאל ונחש - הקוצים ישרפו אותך.

האם השארת בן בעולם?

אמר לו אותו יהודי לאותו הרשע של הגיהנם: מי אתה? אמר: יהודי רשע אני, והממנים של הגיהנם לא מזכירים את שמי, ושלש פעמים דנים אותי ביום, ופעמים בלילה. אמר לו: את שם מקומך ידעת? אמר לו: הגליל העליון. - והשארת בן בעולם?

השאר בן

אמר, תינוק השארתי, ואני הייתי קצב, ומהרעות הרבות שעשיתי בראשונה היו דנים אותי מפי, ומרגלי ומידי. והמלאך שהוא ממנה על הקברות אומר לי בשעה שדנים אותי: אוי למי שנשבע לקיים את התורה, ונשבע על שקר! אוי לקרקפת שלא הניחה תפלין מעולם! אוי לידים ששמשו בהבלי העולם! ואוי לרגלים שהיו הולכים בהבלי העולם!

הנשמה מעידה בשעת מיתתו

בשעה שהיו מלקים אותי מכות מרדות, אמרתי כל מה שעשיתי. ובאה נשמתי, והמלאך שהיה ממנה על נשמתי,

— זהו זה תהלים —

נהוראי, מה שאמר או יחזק במעזי וגו', וכי הקדוש ברוך הוא שהוא בעל השלום, עושה שלום במרומו, צריך למי שיעשה לו שלום? והלא השלום שלו!

אין דנים את האדם לפי צערו.

אָא העני, בשעה שרואה את עצמו בדחוק, הוא עושה מריבה כלפי מעלה. והמחזיק בידו של עני ועושה עמו צדקה, כבכיול עם הקדוש ברוך הוא עושה שלום, לפי שגורם לעני שמבקש מחילה מלפניו יתברך על שהטיח דברים כלפי מעלה, ואז עושה שלום בינו לבין קונו. מי גרם לו לעשות שלום? זה הנותן צדקה לעני, והמחזיק בידו, שכתוב או יחזק במעזי וגו', וזהו הדל. והקדוש ברוך הוא מהו אומר? אין דנים את האדם לפי צערו.

כשהעולם צריך לרחמים היא נותנת קולות והקב"ה שומע את קולה

אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב) : [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף נ"ב):] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,

יש אילת אחת בְּרַקיעַ, והקדוש ברוך הוא עושה הרבה בשבילה. בשעה שהיא צונחת, הקדוש ברוך הוא שומע את הצרה שלה ומקבל קולה, וכשהעולם צריך לרחמים, היא נותנת קולות, והקדוש ברוך הוא שומע את קולה, ואז חס על העולם. זהו שכתוב (תהלים מב) כִּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפיקי מַיִם. וכשרוצה להוליד, היא נסתרת מכל הצדדים, ואז באה ושמה ראשה בין ברפיה, וצונחת ומרימה קולות, והקדוש

ואמר לו: רבי, כמו שנחמת אותי, ינחם אותך הקדוש ברוך הוא. בשעה שאמר בני הפטרה בקהל, הפקיעו אותי מן הדין. בשעה שעבר לתפלה ואמר קדיש, קרעו לי גזר הדין מכל וכל. ובשעה שהתחכם, נתנו לי חלק בגן עדן, וזהו החלק שאומרים חלק לעולם הבא, החלק שיש לכל צדיק וצדיק בפני עצמו, והכניסו אותי עם הצדיקים לישיבה שלהם.

בזכותך זכיתי בכל הכבוד הזה

ובשעה שהתחכם יותר, וקראו לו רבי, עטרו אותי בכתר שהצדיקים מתעטרים בו, ונתנו לי אכילה ושתייה מאתו תענוג שנהנים מזיו השכינה. וזהו שאומרים, צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. וכל איש שנהנה מזיו השכינה, כאלו אכל ושתה. ובשבילך, רבי, זכיתי לכל הכבוד הזה. אשרי חלקך, שבשביל זה יש לך חלק יותר עליון בעולם הזה ובעולם הבא. ואשריו מי שיזכה שישאיר בן בעולם.

המחזיק בידו של עני ועושה עמו צדקה כבכיול עם הקדוש ברוך הוא עושה שלום

אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב) : [זוהר ח"ב (דף ע"ב):] אָמַר רַבִּי, כְּתוּב (תהלים מא)

אשרי משכיל אל דל וגו'. מהו דל? איש נסתר. ויאמר מה תתן לי, וכי יותר רשע אני מכל האדם שבעולם? ויעשה מריבה עם הקדוש ברוך הוא. אשרי מי שמשכיל לו, שכתוב (ישעיה כז) או יחזק במעזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי. שאמר רבי

— תהלים — זוהר תהלים —

דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'׃, מקרא זה ביארנו אותו, שבשעה שהאדם שוכב על ערש דוי, הרי הוא נתפס בשרי הדין של המלך, ראשו בסוגר, ורגליו בכבל, כמה חילות שומרים אותו מצד זה ומצד זה, כל אבריו בלחץ, מתרוצצים אלו באלה, תאות האוכל סרה ממנו.

כששב בתשובה אז אפוטרופוס שלו מליץ עליו זכות

באותו הזמן פוקדים עליו אפוטרופוס ללמד עליו זכות לפני המלך, ככתוב: **”אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה וגו’”** (איוב לג, כג), בשעה ההיא אשרי חלקו של אדם שנכנס אליו, ומלמד לו הדרך להנצל מעונש הדין, זהו שכתוב: **”אשרי משכיל אל דל”**, ואיך יוכל להצילו, ללמדו דרכי החיים, שיחזור בתשובה לפני רבונו, ובכך נעשה זה אפוטרופוס עליו למעלה, ומה שכרו, **”ביום רעה ימלטהו ה’”**.

ה' שומע אל לב נשבר שהוא העני

דבר אחר, **”אשרי משכיל אל דל”** (מא, ב), כמה גדול שכרו של עני לפני הקדוש ברוך הוא, אמר רבי חייא תמה אני על מקרא זה, שכתוב: **”כי שמע אל אביונים ה’”** (תהלים סט, לד), וכי רק אל אביונים שומע ולא לאחר, אמר רבי שמעון, לפי שהם קרובים יותר למלך, שכתוב: **”לב נשבר ונדפה אלהים לא תבזה”** (תהלים נא, יט), ואין לך בעולם לב נשבר כמו לב העני.

ברוך הוא חס עליה, ומזמן כנגדה אותה נחש אחד, ונושף בערותה, ופותח אותה וקורע לה אותו מקום, ומוליכה מיד. אמר רבי שמעון, בדבר הזה אל תשא אל ואל תנסה את ה', וכך דוקא.

אשרי מי שמשגיח על החולה ומודיע לו שישוב בתשובה

אשרי משכיל אל דל וגו’ (מא, ב) : נזוהר חלק ב' היכלות דקדושה פ' פקודי (דף רנ:) זוהר תורה] אמר רבי שמעון, כל מי שמסתכל על החולה כשהוא שוכב על ערסיה, ומשגיח עליו, ומודיע לו שיסתכל בחטאיו ויפשפש במעשיו, ויחזור בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא, הוא גורם לו להנצל מגיהנם, ולהשיב רוחו להקדוש ברוך הוא.

והוא הגורם שינצל מן הדין

ועל זה כתיב: **”אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה’”**, מהו **”ביום רעה”**, ביום רע היה צריך לומר, אלא **”ביום רעה”**, ביום ששולט רעה ההיא לקחת נשמתו, **”אשרי משכיל אל דל”**, זהו הוא חולה, כמו שכתוב: **”מדוע אתה פכה דל בן המלך”** (שמואל ב' יג, ד), ובשביל זה **”ביום רעה”** ימלטהו ה', מי שמסתכל בחולה הזה, להחזירו מחטאיו לפני הקדוש ברוך הוא, הרי זה ביום שישלוט הדין על העולם ינצל ממנו, זהו שכתוב: **”ביום רעה ימלטהו ה’”**. החולה הוא בבית האסורים של הקדוש ברוך הוא

רבי יהודה פתח ואמר, **”אשרי משכיל אל**

יְהוָה יִתְּנָה לָּנוּ: ג' יְהוָה יִשְׁמְרֵנוּ וְיִחְיֶהוּ (יאשר) יֵאָשֶׁר בְּאֶרֶץ יִאֵל תִּתְּנֵנוּ:
בְּנַפְשׁ אִיבֵינוּ: ד' יְהוָה יִסְעָדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דָּוִי כֹּל מִשְׁכַּב הַפֶּכֶת בְּחַלְיוֹ:
ז' יְהוָה יִסְעָדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דָּוִי: ז'

זוהר תהלים

פנחס (דף רלד:) זוהר תורה] אמר רועה נאמן, בשעה שהחולה שוכב על מטתו בבית מחלתו, ואש בוער בגופו מן המרה, שהיא מבערת בלהבות אש על עורקי הכבד, ותחפוץ לשרוף כל הגוף, אז הוא כדמיון הים כשהוא סוער, שגלי הים מתנשאים עד הרקיע, ופורצים לצאת מגבולם, להחריב העולם, לולי השכינה שהיא להחולה כמו החול המקיף את הים, שלא יפרוץ לצאת מגבולו, כמו כן השכינה מקפת להגוף ותומכת לו, כמו שכתוב: "יְיָ יִסְעָדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דָּוִי".

לא ישב לא מראשותיו ולא מרגלותיו של חולה

ולפיכך דרשו בעלי התלמוד, שהמבקר את החולה אל ישב למראשותיו, לפי שהשכינה על ראשו, ולא לרגליו, לפי שמלאך המות לרגליו.

צדיק שם הוי' סביב ראשו והשכינה סביב גופו ורגליו

ואין זה לכל איש, אלא לבינוני, אבל לצדיק גמור, "ה' יִסְעָדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דָּוִי", על ראשו, והשכינה מקפת לגופו עד רגליו.

מלאך המות מקיף את הרשע

ולרשע גמור, מלאך המות מקיף לו מכל צד, וזה יצר הרע שלו, המקיפו מכל צד.

העני גופו שבור ואינו נראה רק נפשו

אֲשָׁרֵי מִשְׁכֵּיבֵי אֵל דָּל וְגו' (מא, ב:) [זוהר חלק ב' פ' בשלח (דף טא.)] עוד אמר רבי שמעון, בוא וראה כל אותן בני העולם נראים לפני הקדוש ברוך הוא בגוף ונפש, והעני אינו נראה אלא בנפשו בלבד, והקדוש ברוך הוא קרוב לנפש יותר מלגוף.

אשרי משכיל לתת צדקה לדל הנסתר ואינו מבקש

דבר אחר "אֲשָׁרֵי מִשְׁכֵּיבֵי אֵל דָּל" (מא, ג:) [זוהר חדש מדרש רות (דף צב:)] אמר רבי

מהו "דל", איש נסתר, בוא וראה דל נקרא איש שאין לו משלו כלום, ואינו מבקש פרוטה מכל איש, והוא נסתר שאינו מגלה צרתו לכל איש, ובשעת צרתו הוא עושה מריבה כלפי מעלה ואומר, למה אני חייב יותר מכל שאר האנשים שבעולם, לאיש ההוא יש עושר גדול, ביתו מלא עם זהב וכסף, ולי אין בביתי פרוטה, גם אין לי לחם לאכול ובגד ללבוש, עד שמתלונן בדברים כלפי מעלה וחוטא לפני הקדוש ברוך הוא, וכל איש שיחזיק במעוזה ונותן לו צדקה, על זה כתוב: "או יחזק במעוזה יעשה שלום לי וגו'" (ישעיהו כז, ה), והקדוש ברוך הוא מה אומר, אין דנים לאדם אלא לפי הצער שלו.

השכינה מקיפה את הגוף שלא ישרף

ה' יִסְעָדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דָּוִי כֹּל מִשְׁכַּב הַפֶּכֶת בְּחַלְיוֹ (מא, ד) [זוהר חלק ג' רעיא מהימנא פ'

ה אָנִי אָמַרְתִּי יְהוָהּ ־ חֲנֻנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ: רַע לִי מִתֵּי יָמוֹת וְאָבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם כָּא לְרֵאוֹת שְׁוֹא יִדְבֵר לְבֹו יִקְבֵּץ אָנֹן לֹו יֵצֵא לַחַוִּץ יִדְבֵר: ח יַחַד עָלַי וַתִּלְחַשׁוּ כָּל שִׁנְאֵי עָלַי יַחֲשִׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמֵי הַגְּדִיל עָלַי עֵקֶב: יא וְאַתָּה יְהוָהּ ־ חֲנֻנִי וְחַקִּימְנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לָּחֶם: יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חֲפֵצָתְךָ כִּי לֹא יִרְעֶה אֹיְבֵי עָלַי: יג וְאֲנִי בַּתְּמִי תַמְכֹּת כִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יְהוָהּ ־ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

— זוהר תהלים —

אמן הוא הקיום של הכל

בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן (מא, יד): [זוהר חלק ג' פ' וילך (דף 99ה):] אמר רבי יוסי אמר רבי יהודה מהו אמן, אמר רבי אבא, הרי נתבאר שהכל נקרא אמן, המעין של הנחלה הוא הנמשך נקרא אמן, שכתוב: "וְאֵלֶּהָ אֶצְלוֹ אָמוֹן" (משלי ח, ל), אל תקרי אמן אלא אמן, גם נחל ההוא שנמשך ויוצא אמן נקרא.

על ידי עניינת אמן נמשך השפע לכולם. שלמדנו, כתוב "מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם", עולם שלמעלה ועולם שלמטה, אף כך אמן ואמן, אמן שלמעלה ואמן שלמטה, אמן הוא הקיום של הכל.

השכינה שורה למעלה מראשותיו של חולה ה' יִסְעֲדֵנוּ עַל עַרְשׂ דְּוֵי וגו' (מא, ד): [נתיקוני זוהר תקון יח דף לה:] זוהר תורה] למדנו ער"ש הוא רע"ש והוא עש"ר בהיפוך האותיות, עשר זו השכינה שהיא כוללת עשר ספירות, ועליה אמרו שאין קדושה בפחות מעשרה. והיא שורה למראשותיו של החולה, ובעבורה "ה' יִסְעֲדֵנוּ", ובמה, "עַל עַרְשׂ דְּוֵי", על שכינתו בודאי [שיעשה מן ער"ש עש"ר], שהיא סועדת להגוף, ואם אין השכינה שם הרי רע"ש, ורוח סערה שם הסוער לגופו של החולה, כמו שכתוב: "וְהֵאָנִיָּה חֲשִׁבָה לְהִשְׁבֵּר" (יונה א, ד), ובזמן שהשכינה סועדת לו להגוף, קול יוצא "בֵּין אָדָם עָמַד עַל רִגְלֵיךָ" (יחזקאל ב, א), והוא עומד ממחלתו ונפטר מן הדין, שלם בגופו שלם כממונו:

זיו הזוהר

חכמה, ואמן דלתתא היינו בינה. עוד יש לומר כוונתו, שעולם דלעילא היינו יחודא עלאה חכמה ובינה, ועולם דלתתא היינו יחודא תתאה תפארת ומלכות, וכמו כן אמן הראשון אמן דלעילא, היינו יחודא עלאה חכמה ובינה, כי אל"ף רמו על חכמה, מ' נו"ן רמו על בינה, ואמן השני אמן דלתתא, היינו יחודא תתאה תפארת ומלכות, כי אמ"ן בגימטריא הוי"ה אדנ"י.

סז. כאן רבו הפירושים, ונראה לפי עניות דעתי כוונתו, דמבוע דהוא נחלא דנגיד אמן אקרי, זה עולם החכמה, והוא נחלא דנגיד ונפיק אמן אקרי זה עולם הבינה, ועל זה מביא ראייה, כי כמו מהעולם ועד העולם, עולם דלעילא היינו עולם היצירה, ששורשו הוא התפארת, ועולם דלתתא היינו עולם העשייה, ששורשו היא המלכות, כמו כן אמן ואמן, אמן דלעילא היינו

ספר שני

2 לחודש

מב « לְמַנְצַח מִשְׁכִּיל לְבַנֵּי קִרְחָ: בַּאֲיֵל תַּעְרַג עַל אֲפִיקוֹ מִיּוֹם בֵּן נַפְשֵׁי תַעְרַג

שימוש תהלים

סגולתו לבנין הבית - ולשאלת חלום

כאיל תערוג. וגו' (מב א): [שימוש תהלים החדש לפרק מב]. כוחו של המזמור גדול לשאלת חלום, אכול סעודת ערב בעוד יום, ואחר הסעודה לא ידבר עם שום אדם כלל, וקודם שישן יקרא מזמור ג' פעמים ותישן, והוא בדוק ומנוסה.

זוהר תהלים

ומולידה מיד. אמר רבי שמעון, בדבר הזה אל תשאל ואל תנסה את ה', וכך דוקא.

כאיל תערג על אפיקי מים

כאיל תערג וגו' (מב, ב): [זוהר שמות פרשת ויקהל (דף ר"ט)]. פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים מב) **כאיל תערג על אפיקי מים וגו'**. פסוק זה פשוטה. אבל חיה אחת יש בעולם, והיא שולטת בשלטון על אלף מפתחות בכל יום. והיא נקבה, ותשוקתה תמיד על אפיקי מים לשותות ולהתרוות מצמאונה, שכתוב **כאיל תערג על אפיקי מים**.

הנקבה על דין עומדת

כאן יש להתבונן. בראשונה כתוב **כאיל**, ולא כתוב **כאילת**, ואחר **תערג**, ולא כתוב **יערג**. אבל סוד זה, זכר ונקבה שניהם כאחד שאין להפרידם, ואחד הוא, שלא צריך להעלות אותם זה מזה, אלא

כששומע ה' קולה של אילה חס על העולם **כאיל תערג על אפיקי מים בן נפשי תערג איליך אלהים** (מב, ב): [זוהר שמות פרשת בשלח (דף נ"ב)]. אמר רבי שמעון, יש אילת אחת ברקיע, והקדוש ברוך הוא עושה הרבה בשבילה. בשעה שהיא צוחת, הקדוש ברוך הוא שומע את הצרה שלה ומקבל קולה, וכשהעולם צריך לרחמים, היא נותנת קולות, והקדוש ברוך הוא שומע את קולה, ואז חס על העולם. זהו שכתוב (תהלים מב) **כאיל תערג על אפיקי מים**.

האפן שצועקת

וכשרוצה להוליד, היא נסתרת מכל הצדדים, ואז באה ושמה ראשה בין ברקיע, וצוחת ומרימה קולות, והקדוש ברוך הוא חס עליה, ומזמן כנגדה אותה נחש אחד, ונושף בערותה, ופותח אותה וקורע לה אותו מקום,

— זוהר תהלים —

שְׁנִיָּהֶם כְּאָחֵד. וְהִנָּקְבָה הַזֹּו תַעְרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם, וְהִיא מִתְעַבְרַת מִן הַזְכָּר, וְקָשָׁה עָלֶיהָ, שֶׁהָרִי עַל דִּין עֹמֶדֶת. הַרְבֵּה אַרְבֵּה עֲצָבוֹנָךְ וְהַרְנֵךְ

וְכִשְׁמוֹלֵי־יָדָה, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לָהּ נַחֵשׁ אֶחָד עַלְיוֹן גָּדוֹל, וְכֹא וְנוֹשֵׁף בְּאוֹתוֹ מְקוֹם וּמוֹלִידָה. וְסוּד זֶה - הַרְבֵּה אַרְבֵּה עֲצָבוֹנָךְ וְהַרְנֵךְ, מִשׁוּם שֶׁהִיא מִתְחַלְחֶלֶת בְּכָל יוֹם וּבַעֲצָב עַל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם. בַּעֲצָב תִּלְדֵי בָנִים. בַּעֲצָב - זֶה סוּד הַנָּחֵשׁ, שֶׁמַּעֲצִיב פְּנִיָּהֶם שֶׁל הָעוֹלָם.

וְהוּא יִמְשַׁל בְּךְ

וְאֵל אִישׁךָ תִּשְׁוֹקֶתְךָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר תַּעְרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם. וְהוּא יִמְשַׁל בְּךָ, הָרִי בְּאַרְנוֹ הַסוּד, שֶׁהוּא שׁוֹלֵט עָלֶיהָ. וְכָל זֶה לְמָה? מִשׁוּם שֶׁאִמְרָה הַלְבָּנָה, כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינּוּ. וּמִשׁוּם כֶּךָ הַקְטִינָה אוֹרָה וְהַקְטִינָה שִׁלְטוֹנָה, וְאִין לָהּ רִשׁוּת מַעֲצָמָה, פֶּרֶט לְכַאֲשֶׁר נוֹתְנִים לָהּ כַח.

בְּאוֹתָהּ זְמַן בְּעַלֵי הַתּוֹרָה הַשְּׁעָה דְחֻקָּה לָהֶם

בְּאֵיִל תַּעְרַג וְגו' (כב, ב): וְרַעֲיָא מְהִימְנָא זוּהַר וְיִקְרָא פְּרֻשַׁת אַחְרֵי מוֹת (דף סח.) אָמַר הָרוּעָה הַנְּאָמָן, בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּעַלֵי הַמִּשְׁנָה הִלְלוּ, בְּעַלֵי הַחֲכָמָה הָעֵלְיוֹנָה, בְּעַלֵי קְבֻלָּה, בְּעַלֵי רְזֵי תּוֹרָה, הַשְּׁעָה דְחֻקָּה לָהֶם. וְזֶהוּ שֶׁאִמַר כְּאֵיל תַּעְרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם, שֶׁאוֹתָם אֶפְיָקֵי מַיִם שֶׁל הַתּוֹרָה אֵל הַשְּׁכִינָה. וְאִין תּוֹרָה אֵלָּא עֲמוּד הָאֲמָצְעִי,

הַנָּחֵשׁ נוֹשֵׁף אוֹתָם בְּכֹמָה נְשִׁיכוֹת

וּבְאוֹתָם חֲבָלִים שְׁצוּעֶקֶת בָּהֶם, מִתְעוֹרְרִים שְׁבַעִים סְנֵהדְרִין שֶׁלֹּמְעָלָה, עַד שִׁיתְעוֹרֵר קוּלָּה עַד יְהוֹי"ה, וּמִיָּד - (תהלים כט) קוֹל ה' יִחַלֵּל אֵילוֹת, שֶׁהֵם בְּעַלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּתוֹלוֹת אַחְרֵיהָ רְעוּתֶיהָ, לְכֹלֵם יְהִיָּה חֵיל כִּיּוֹלָדָה מִמֶּשׁ בְּדַחְקִים שֶׁהַשְּׁעָה דוֹחֶקֶת אוֹתָם בְּכֹמָה נְשִׁיכוֹת שֶׁל יֵצֵר הָרַע, שֶׁל נַחֵשׁ שְׁנוֹשֵׁף אוֹתָם בְּכֹמָה דְחָקִים.

אֲחֵר כֶּךָ נוֹלֵד מְשִׁיחַ וּבְזַמַּן הַהוּא

בְּאוֹתוֹ זְמַן נִפְתַּחַת לְהוֹלִיד אֶת הַמְּשִׁיחַ, מִשׁוּם הַחֲבָלִים וְהַדְּחָקִים שֶׁל הַצְּדִיקִים, וּבְעַלֵי מַדּוֹת וּבְעַלֵי רְזִים שֶׁל הַתּוֹרָה, בְּעַלֵי בִשְׁת וְעֵנוּה, בְּעַלֵי יִרְאָה וְאֶהְבָּה, בְּעַלֵי חֶסֶד, אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאֵי אֱלֹהִים, אֲנָשֵׁי אֱמֶת, שׁוֹנְאֵי כֶּצַע, שֶׁדְּחָקָה אוֹתָם הַשְּׁעָה. וְזֶהוּ שֶׁבְּאַרוּךְ בְּעַלֵי הַמִּשְׁנָה, דוֹר שֶׁבֶן דְּוֹד בָּא, אֲנָשֵׁי חֵיל יְסוּבְבוּ מַעִיר לְעִיר וְלֹא יִחַנְּנוּ, וְיִרְאֵי חֶטָּא יִמָּאֶסוּ, וְחֲכַמַת סוֹפְרִים תִּסְרַח, וְתִהִי הָאֱמֶת נַעֲדַרְתָּ, וְהַגִּפְּן תִּתֵּן פְּרִיָּה, וְהִיִּין בִּיקָר. וּמֵאוֹתָם קוֹלוֹת שֶׁהִיא נוֹתְנָת, שֶׁהֵם שְׁבַעִים, כְּנֶגֶד שְׁבַעִים תְּבוֹת שֶׁל יַעֲנֵךְ ה' בְּיוֹם צָרָה, נִפְתַּחַת רַחֲמָה, שֶׁהִיא שְׁתִּים, כְּלוּלָה מִשְׁתֵּי בֵיתִים, לְהוֹלִיד שְׁנֵי

— תהלים — זוהר תהלים —

רבי אבא פתח, (תהלים מב) כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקֵי מַיִם כֵּן נַפְשִׁי תְּעַרְגַּ אֲלֵיךָ אֱלֹהִים. פְּסוּקַי זֶה פִּרְשׁוּהוּ, כְּתוּב כָּאֵן אֵיל, וְכְתוּב שָׁם אֵילַת. מִשׁוּם שֵׁשׁ זָכַר וַיֵּשׁ נִקְבָּה (ואף עַל גַּב שֵׁשׁ זָכַר וְנִקְבָּה, הַכֹּל אֶחָד. הָאֵיל הַזֶּה, הוּא נִקְרָא זָכַר, וְהוּא נִקְרָא נִקְבָּה. זֶהוּ שְׂכֵתוּב כְּאֵיל תְּעַרְגַּ, וְלֹא כְּתוּב יְעַרְגַּ. וְהַכֹּל אֶחָד. אֵילַת הַשְּׁחָר).

מְשִׁיחִים, וּמְכַנְיָסָה אֶת רֹאשָׁה בֵּין בְּרִכְיָהּ, שֶׁהוּא הָרֹאשׁ שֶׁלָּהּ, הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי. שְׁתֵּי שׁוֹקֵיָהּ, נִצַּח וְהוּד, שְׁנֵי נְבִיאִים. מִשָּׁם מוֹלִידָה שְׁנֵי מְשִׁיחִים. בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיִּחַשְׁף יַעֲרוֹת, יַעֲבֹר הַנְּחָשׁ מִהָעוֹלָם. (עַד כֵּאֵן רַעִיא מִהֵימְנָא).

הַצְדִּיק מִשְׁקָה אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל

הַחֲזִיחַ שְׂמַחְלָקַת מְזוּן לְכֹל הַחַיּוֹת מִהוּי אֵילַת הַשְּׁחָר? אֵלֶּא זֹהוּי חֲזִיחַ אַחַת רַחֲמֵינִי שְׁאִין בְּכֹל חַיּוֹת הָעוֹלָם רַחֲמֵינִי כְּמוֹתָהּ. מִשׁוּם שֶׁבְשָׁעָה שְׂדַחֲוִקָה לָּהּ הַשָּׁעָה וְצָרִיכָה לְמְזוּן לָּהּ וְלְכֹל הַחַיּוֹת, הִיא הוֹלֶכֶת לְמִרְחֹק לְדָרֶךְ רַחֲוִקָה, וּמְבִיאָה וּמוֹבִילָה מְזוּן, וְלֹא רוֹצָה לְאָכַל עַד שֶׁתְּבֹא וְתַחֲזֹר לְמִקוּמָהּ. מִדּוּעַ? כִּדֵּי שִׁיתְאַסְפוּ אֶצְלָהּ שְׁאָר הַחַיּוֹת וְתַחֲלַק לָהֶן מֵאוֹתוֹ מְזוּן. וְכֹאשֶׁר מְגִיעָה, מִתְאַסְפוֹת אֶצְלָהּ כֹּל שְׁאָר הַחַיּוֹת, וְהִיא עוֹמֶדֶת בְּאֲמָצְעַי וּמַחֲלֶקֶת לְכֹל אַחַת וְאַחַת. וְסִימָן לְדַבֵּר - (מִשְׁלֵי לֵא) וְתַקֵּם בְּעוֹד לִילָה וְתִתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וּגו'. וּמִמָּה שְׂמַחְלָקַת לָהֶן הִיא שְׂבִיעָה, כְּאֵלוֹ אֶכְלָה יוֹתֵר אֲכַל מִכְּלֵן. (מִתִּי מַחֲלָקַת לָהֶן, '.)

כְּאֵיל תְּעַרְגַּ וּגו' (מב, ב): זוהר ויקרא פרשת אֲחֲרֵי מוֹת (דף טו.ס) לְמַדְנֹה, כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקֵי מַיִם - זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֵילוֹתַי לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה. תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקֵי מַיִם, וְדֹאֵי כִּדֵּי לְהַשְׁקוֹת מִהַשְׁקִיָּה שֶׁל מַעֲיֵנוֹת הַנֶּחַל עַל יְדֵי הַצְדִּיק. תְּעַרְגַּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר ו) לְעֵרְגוֹת הַבַּשָּׁם. כֵּן נַפְשִׁי תְּעַרְגַּ אֲלֵיךָ אֱלֹהִים, לְקַבֵּל מִמֶּךָ הַשְׁקָאָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַשֹּׁפֵעַ נִכְנַס קִדָּם לְנִצַּח וְהוּד

מַעֲיֵנוֹת הַנֶּחַל מִי הֵם? מַעֲיָן אֶחָד לְמַעְלָה, שְׂכֵתוּב (בְּרֹאשִׁית ב) וְנִהַר יֵצֵא מִעַדְדֵן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וּגו', וּמִשָּׁם שׁוֹפֵעַ יוֹצֵא וּמִשְׁקָה אֶת הַגֶּן. כֹּל אוֹתָם הַנְּחָלִים שׁוֹפְעִים יוֹצְאִים וּמִתְכַנְסִים לְשְׁנֵי מַעֲיֵנוֹת שֶׁנִּקְרָאִים נִצַּח וְהוּד, וְאֵלוֹ נִקְרָאִים אֲפִיקֵי מַיִם, בְּאוֹתָהּ דְרָגָה שֶׁל צְדִיק, שֶׁמִּמֶּנּוּ שׁוֹפֵעַ יוֹצֵא וּנְשָׁקָה הַגֶּן. מִשׁוּם כִּף אֵיל וְצָבִי נִמְצְאִים כְּאַחַד, (אֵיל וְצָבִי נִקְרָאִים עֲטַרֵת וִיסוּד) צָרֶךְ וְצְדִיק.

אֵיל וְאֵילַת זָכַר וְנִקְבָּה

יֵשׁ לָּהּ כְּאֵבִים כְּמוֹ הַיּוֹלֶדֶת וְכֹאשֶׁר יִגִיעַ הַבֶּקֶר שֶׁנִּקְרָא שְׁחָר, יִגִיעַ לָּהּ חֲבֵלֵי גְלוֹת. וּמִשׁוּם זֶה נִקְרָאֵת אֵילַת הַשְּׁחָר, עַל שֵׁם שְׁחָרוֹת הַבֶּקֶר. שֵׁשׁ לָּהּ כְּאֵבִים כְּמוֹ הַיּוֹלֶדֶת. זֶהוּ שְׂכֵתוּב (יִשְׁעִיָּה כו) כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תִּחִיל תִּזְעַק בְּחֲבִלֶיהָ וּגו'. מִתִּי מַחֲלָקַת לָהֶן? כְּאֹשֶׁר הַבֶּקֶר רוֹצָה לָּבֵא, בְּעוֹד שֶׁהוּא לִילָה

כְּאֵיל תְּעַרְגַּ וּגו' (מב, ב): זוהר במדבר פרשת פנחס (דף טו.ס) וּבַחֲדָשׁ הָרֹאשׁוֹן וּגו'.

זוהר תהלים

בְּרַפְיָהּ, וּבֹכָה בְּכָהּ אַחַר בְּכָהּ, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ קוֹלָהּ וּמְתַמְלֵא רַחֲמִים
וְחָס עַל הָעוֹלָם. וְהִיא יוֹרֶדֶת מֵרֹאשׁ הַהָר,
וְרָצָה, וּמְסַתִּירָה עֲצָמָה, וְכָל שְׁאֵר הַחַיּוֹת
וְרֹדְפוֹת אַחֲרֶיהָ וְלֹא מוֹצֵאוֹת אוֹתָהּ. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים מב) כִּאֲלֵל תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי
מַיִם. מֵהוּ עַל אֲפִיקֵי מַיִם? עַל אֲפִיקֵי מַיִם
- מֵאלוֹ שֶׁהַתִּיבְשׁוּ, וְהָעוֹלָם צָמָא לְמַיִם,
וְאֵז תַּעֲרַג.

הַנְחֵשׁ נוֹשֵׁךְ וְאֵז הִיא יוֹלֶדֶת

בְּשִׁעָה שְׁמַתְעַבְרַת, נִסְתַּמְתָּ. כִּיּוֹן שְׁמַגִּיעַ
זְמַנָּה לֵילֵד, בּוֹכָה וּמְרִימָה קוֹלוֹת,
קוֹל אַחַר קוֹל, עַד שְׁבָעִים קוֹלוֹת כְּחֻשְׁבוֹן
תְּבוֹת שֶׁל מְזֻמּוֹר (תהלים ס) יַעֲנֵךְ ה' בַּיּוֹם
צָרָה, שֶׁהִיא שִׁירָה שֶׁל הַמַּעֲבָרֶת הַזֹּאת.
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ לָהּ וּמוֹצִיא אֶצְלָהּ.
וְאֵז מוֹצִיא נַחֵשׁ אֶחָד גָּדוֹל מֵתוֹךְ הָרִי
הַחֲשָׁף, וּבֹא בֵין הַהָרִים, פִּיר מְלַחֵךְ בַּעֲפָר,
מַגִּיעַ עַד אֵיל זֶה, וּבֹא וְנוֹשֵׁךְ לָהּ בְּאוֹתוֹ
מְקוֹם פְּעָמָיִם.

כָּל הַחַיּוֹת שׁוֹתוֹת וְהִיא יוֹלֶדֶת

פְּעָמָיִם רֵאשׁוֹנָה יוֹצֵא דָם, וְהִיא לוֹחֶכֶת.
פְּעָמָיִם שְׁנִיָּה יוֹצֵא מַיִם, וְשִׁתּוֹ כָּל
אוֹתָן הַחַיּוֹת שֶׁבְהָרִים, וְנִפְתַּחַת וְיוֹלֶדֶת.
וְסִימָנָךְ - (במדבר כ) וַיִּף אֶת הַסֶּלַע בְּמַטְהוֹ
פְּעָמָיִם. וְכָתוּב וַתִּשֶׁתּ הָעֵדָה וּבְעֵינָם.

"קוֹל ה' יְחוּלַל אֵילוֹת"

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלֶיהָ
עַל (מעשה) עֵבּוֹר שֶׁל נַחֵשׁ (שֶׁל חִיָּה)
זֶה, מֵה כְּתוּב? (תהלים כט) קוֹל ה' יְחוּלַל
אֵילוֹת וַיִּחַשֵׁף יַעֲרוֹת וְגו'. קוֹל ה' יְחוּלַל
אֵילוֹת - אֵלוֹ חֲבָלִים וְצִירִים, לְעוֹרֵר אֵלוֹ

וְהַשְׁחָרוֹת עוֹלָה לְהָאִיר, כְּמוֹ שְׁנֹאמֵר וּתְקַם
בְּעוֹד לֵילָה וַתִּתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְגו'. כִּיּוֹן
שֶׁהָאִיר הַבֶּקֶר, כָּלֵם שְׁבָעִים בְּמִזוֹן שְׁלָהּ.

מִחֻלְקַת בְּבֶקֶר

אֵז קוֹל אֶחָד מֵתַעֲוֵרֵר בְּאֻמְצַע הָרִקִיעַ,
קוֹרֵא בְּכַח וְאוֹמֵר: קְרוּבִים הַכְּנָסוּ
לְמִקוֹמְכֶם! רַחֲוִקִים צְאוּ! כָּל אֶחָד וְאֶחָד
יֵאָסֵף לְמִקוֹמוֹ הָרְאוּי לוֹ. כִּיּוֹן שֶׁהָאִיר
הַשֶּׁמֶשׁ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד נֹאסֵף לְמִקוֹמוֹ. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים קד) תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאָסְפוּן
וְגו'. וְהִיא הוֹלֶכֶת בַּיּוֹם, וּמְתַגְלִית בְּלֵילָה,
וּמִחֻלְקַת בְּבֶקֶר. וְלִכֵּן נִקְרָאת אֵילַת הַשֶּׁחַר.

הַאֲפֹן הַנְּסִי שְׁלוֹקַחַת מְזוֹן

כִּאֲלֵל תַּעֲרַג וְגו' (מב, כ): נְזוּהַר בְּמִדְבַר פִּרְשֵׁת
פְּנִיחָס (דף רמס:ו) לְבִסוּף מֵתַגְבְּרַת
כְּגִבּוֹר וְהוֹלֶכֶת, וְנִקְרָאת אֵיל. לְאִיזָה מְקוֹם
הוֹלֶכֶת? הוֹלֶכֶת שְׁשִׁים פְּרָסָאוֹת מֵאוֹתוֹ
מְקוֹם שִׁיצָאָה, וְנִכְנָסֶת לְתוֹךְ הַר שֶׁל חֲשָׁף.
(וּמִשֶּׁם מְרִיחָה מְזוֹן) הוֹלֶכֶת בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַר שֶׁל
חֲשָׁף, וּמְרִיחָ אֶת רִגְלֶיהָ נַחֵשׁ אֶחָד
עַקְלָתוֹן, וְהוֹלֵךְ לְמַרְגְּלוֹתֶיהָ. וְהִיא עוֹלָה
מִשֶּׁם אֶצֶל הַר שֶׁל אוֹר. כִּיּוֹן שְׁמַגִּיעָה שֶׁם,
מְזַמֵּן לָהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נַחֵשׁ אֶחָד,
וְיוֹצֵא וְנִלְחָם זֶה בְּזֶה, וְהִיא נְצוּלִית. וּמִשֶּׁם
נוֹטֶלֶת מְזוֹן וְשִׁבָּה לְמִקוֹמָה בְּחֻצוֹת
הַלֵּילָה. וּמִחֻצוֹת לֵילָה מִתְחִילָה לְחַלֵּק, עַד
שֶׁעוֹלָה שְׁחָרוֹת הַבֶּקֶר. כִּיּוֹן שְׁמֵאִיר הַיּוֹם,
הוֹלֶכֶת וְלֹא מֵתְרָאָה, כְּמוֹ שְׁנֹתְבָאֵר.

מִבְּקֶשֶׁת עַל מְטָר

וּבְשִׁעָה שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ לְמְטָר, מֵתְאֻסְפוֹת
אֶצְלָהּ כָּל שְׁאֵר הַחַיּוֹת, וְהִיא
עוֹלָה לְרֹאשׁ הַר גְּבוּהָ, וּמִכְנִיסָה רֵאשָׁה בֵּין

— תהלים — זוהר תהלים —

היגע בתורה זוכה להשתעשע עם
הצדיקים מן השפע של בינה

שלמדנו, זכאים הם הצדיקים, שכתוב
בהם "אז תתענג על ה'"
(ישעיהו נח, יד), בשביל להתענג מן השפע
ההוא של הנחלסה, כמו שכתוב:
"והשביע בצחצחות נפשך" (שם פסוק יא),
כביכול הקדוש ברוך הוא משתעשע
בהם, עם השפע ההוא של הנחל
שמתענגים בזה הצדיקים, וכל מי
שמתגע בתורה, זוכה להשתעשע עם
הצדיקים מן השפע ההוא של הנחל. [זוהר
חלק ג' פ' אחר (ד טו)].

כמלכות שרוצה לקבל השפעתה מיסוד
אימא דרך הצדיק

כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשי
תערג אליך אלהים (ב, ב): [זוהר
חלק ג' פ' אחר (ד טו)] ולמדנו, "כאיל תערג
על אפיקי מים", זו כנסת ישראלסט, כמו
שכתוב: "אילותי לעזרתי חושה" (תהלים
כב, ב), "תערג על אפיקי מים", ודאי
לשתות מן המים של מעינות הנחל, על
ידי הצדי"ק, "תערג", כמו שכתוב:
"לערגות הבשם" (שיר השירים ו, ב), "כן
נפשי תערג אליך אלהים", לשתות ממך,
בעולם הזה ובעולם הבא.

השבעים קולות. מיד - ויחשף יערות,
להעביר (לעורר) אותו נחש ולהתגלות
אותה תיה ביניהם ללכת. ובהיכלו, מהו
ובהיכלו? בהיכלו של הקדוש ברוך הוא,
כל אלו ההמונים פותחים ואומרים כבוד.
מהו כבוד? (יחזקאל ג) ברוך כבוד ה'
ממקומו.

העוסק בתורה אינו מתירא מפל צער ונגח
כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשי תערג
אליך אלהים (ב, ב): [זוהר חלק ג' פ'
אחר (ד טו): זוהר תורה] פתח רבי שמעון
ואמר, "כאיל תערג על אפיקי מים וגו'",
זכאים הם ישראל מכל העמים, שהקדוש
ברוך הוא נתן להם תורה הקדושה,
והנחילם נשמות קדושות ממקום קדוש,
למען יעשו מצותיו, וישתעשעו בתורה,
שכל מי שמשתעשע בתורה, אינו מתירא
מכל, שכתוב: "לולי תורתך שעשעי אז
אבדתי בעוני" (תהלים קיט, צב).

תורה נקראת שעשועים

מי הם שעשועי, התורה, כי התורה נקראת
שעשועים, שכתוב: "ואהיה שעשועים
יום יום" (משלי ת, ל), וזהו שלמדנו, שהקדוש
ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן
העדן, מהו להשתעשע, בשביל לשמוח עמהם.

זו זוהר

השכינה הקדושה. ע. על ידי ספירת היסוד.
עא. פירוש, שתהא נעשית ערוגה מלאה מימי
שפע הבינה.

סח. שקיו דנחלא, זו הארת השפע מעולם הבינה,
שעל זה נאמר "אז תתענג על ה'", על ה' ודאי
כידוע, וזאת השפע נקראת צחצחות. סט. זו

זוהר תהלים

ז"א ומלכות צריכים להיות תמיד יחד
כאן יש להסתכל, בתחלה כתוב "כְּאֵיל",
 ולא כתוב כאילת, ואחר כך "תְּעַרְגַּ",
 ולא כתוב יערג, אבל זה סוד במשמעות
 זכר ונקבה שניהם יחד, שלא להפרידם, כי
 אחד הם^ע ולא נצרך להפריש זה מזו,
 אלא שניהם יחדו.

כשמקבלת השפעות קשה עליה
 להשפיעם כי היא מידת הדין

וזאת החיה הנקבה "תְּעַרְגַּ עַל אֶפְיָקִי
 מְיָם", וכשהיא מתעברת מן הזכר,
 ועמוס עליה^ע, שהרי על מדת הדין
 קיימת.

נחש העליון מכישה ומולידה

ובאשר צריכה ללדת, מזמין לה הקדוש
 ברוך הוא נחש העליון הגדול,
 ובא ומכישה באותו מקום, ומולדת^פ.

המלכות מתעצבת כל יום

וזוהו סוד הכתוב: "הֲרִבָּה אֲרִבָּה עֲצָבוֹנָךְ
 וְהֲרִבָּךְ" (בראשית ג, טז) לפי שהיא
 רועדת בכל יום, ותעצב על מעשי העולם,
 "בְּעֵצָב תִּלְדִּי בָנִים", "בְּעֵצָב", זה סוד

מהבינה לספירות ז"א ומשם לנצח והוד
 ומהם ליסוד והיסוד למלכות

מעינות הנחל איזה הם, מעין אחד
 למעלה^ע, שנאמר: "וְנָהַר יֵצֵא
 מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו'" (בראשית ב, י),
 ומשם נמשך ויוצא ומשקה את הגן^ע וכל
 אותן הנחלים, נמשכים ויוצאים
 ומתאספים בשני מעינות שנקראים נצח
 והוד, ואלה נקראים אפיקי מים בהמדרגה
 ההיא שנקראת צדי"ק^ע, שממנו נמשך
 ויוצא השפע להשקות את הגן, לפיכך
 אי"ל וצב"י ביחד נמצאים^ע, צד"ק
 וצדי"ק.

המלכות היא כאיל שצועקת שז"א ישפיע
 לה כדי צורך בני ישראל

**כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֶפְיָקִי מְיָם כֵּן נַפְשִׁי
 תְּעַרְגַּ אֵלֶיךָ אֱלֹהִים** (פב, ב): [זוהר
 חלק ב' פרשת ויקהל (דף ריט:)] עוד אמר רבי
 שמעון, "כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֶפְיָקִי מְיָם",
 מקרא זה נתבאר, אבל חיה אחת יש
 בעולם, והיא שולטת בממשלה על אלף
 מפתחות בכל יום^ע, והיא נקבה,
 והשתוקקות שלה תמיד על אפיקי מים,
 לשותות ולהרוות מצמאונה^ע, שכתוב:
 "כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֶפְיָקִי מְיָם".

זיו זוהר

שכאשר המלכות מזדווגת עם התפארת הם אחד,
 וגם המלכות נקראת בלשון זכר. עט. פירוש,
 כשהיא נתמלאית בשפע מן התפארת, להשפיע
 לעולם הזה, אז נתעורר המקטרג לקטרג, שעל פי
 מדת הדין, אין כדאי להשפיע השפע לעולם הזה,
 ועל ידי זה היא נעשית מקשה לילד. פ. סוד
 הנחש הזה, הוא סוד גדול ונורא, שאינו מובן.

עב. זו הבינה. עג. מן הבינה, נמשך השפע
 להמלכות, שנקראת גן. עד. מן הספירות נצח
 והוד, נמשך השפע ליסוד צדיק. עה. איל
 מלכות, צבי תפארת, צדק מלכות, צדיק יסוד.
 עו. המפתחות מן אוצרות השפע, איהי נוקבא,
 פירוש היא מדת המלכות. עז. פירוש, מן שפע
 עולם הבינה. עח. זה ידוע מכמה מקומות,

— תהלים — זוהר תהלים —

הנחש, המעציב פניהם של העולם.

ז"א מושל במלכות ואין לה מגרמה כלום
וַיֵּאָדָר אֵישׁ תְּשׁוּקַתְךָ, כמו שכתוב:
"תַּעֲרַג עַל אַפְיָי מִיָּמִים", **"וְהוּא**
יִמְשֵׁל בְּךָ", הרי ביארנו הסוד, שהוא
 מושל עליהם, וכל זה מפני מה, לפי
 שאמרה הלבנה כמו שלמדנו^פ, ובעבור
 זה נתמעט אורה, ונקטן ממשלחה, ואין
 לה רשות מעצמה, מלבד מה שנותנים לה
 הכח.

המלכות גם בחינת נקבה וגם זכר.

כַּאֲשֶׁר תַּעֲרַג עַל אַפְיָי מִיָּמִים בֶּן נַפְשִׁי
תַּעֲרַג אֵלַיךָ אֱלֹהִים (פב, ב): [זוהר
 חלק ג' פ' פנחס (דף רמט.)] רבי אבא פתח,
"כַּאֲשֶׁר תַּעֲרַג עַל אַפְיָי מִיָּמִים בֶּן נַפְשִׁי תַּעֲרַג
אֵלַיךָ אֱלֹהִים", מקרא זה נתבאר, כתוב
 כאן איל, וכתוב שם **"אֵילַת הַשְּׁחָר"** (תהלים
 כב, א), לפי שיש מדרגת זכר ויש מדרגת
 נקבה^פ, [ואף על פי כן הכל אחד, איל ההוא,
 נקרא בשם של זכר, וגם הוא נקרא בשם של נקבה,
 זהו שכתוב: **"כַּאֲשֶׁר תַּעֲרַג"**, ולא כתיב יערג, והכל
 אחד].

משולה לאילה הרחמנית

ומהו **"אֵילַת הַשְּׁחָר"**, אלא זאת היא חיה
 רחמנית, שאין בכל חיות שבעולם

רחמנית כמוה, לפי שבזמן שהשעה
 דוחקת לה, ונצרכת למזון עבודה ועבור
 כל החיות^פ, היא הולכת למרחק לדרך
 רחוק, ומשם מולידה ומביאה מזון, [כמו
 שכתוב: **"מִמְרַחֵק תָּבִיא לַחֲמָה"** (משלי לא, יד)]^פ,
 ולא תחפץ לאכול עד שתבוא ותחזור
 למקומה, מפני מה, בשביל שיתאספו
 אליה שאר החיות, ותחלק להם מאתו
 המזון, וכאשר היא באה מתאספים אליה
 כל שאר החיות^פ, והיא עומדת באמצע,
 ומחלקת לכל אחד ואחד, כמו שכתוב:
"וַיִּתְקַם בְּעוֹד לֵילָה וַיִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וּגְוִי"
 (שם פסוק טו), וממה שהיא מחלקת להם,
 היא תשבע, כאילו אכלה יותר מאכל
 מכלן.

לפני הגאולה יהיה לה חבלי משיח

וּכְאֲשֶׁר יבא הבקר שנקרא שחר, יבאו לה
 חבלים של הגלות^פ, ולפיכך
 נקראת **"אֵילַת הַשְּׁחָר"**, על שם חשכות
 הבקר, שיהיה לה חבלים כיולדה, זהו
 שכתוב: **"כִּמּוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תַּחֲוִיל**
תִּזְעַק בְּחֻבְלֶיהָ וּגְוִי" (ישעיהו כו, יז).

בשמתחיל הבקר היא מחלקת להם את
 השפע

ומתי היא מחלקת להם, כאשר הבקר
 קרוב לבוא, ובעוד שהוא לילה

זיו הזוהר

הבינה, באמצעות התפארת. פו. השבעים שרים.
 פז. אף על פי שיונקים הע' שרים שפע שלהם מן
 השכינה הקדושה, מכל מקום ירעו וישחיתו לעם
 ישראל האומות שהם שולטים עליהן.

פא. התפארת שולט על המלכות, כדמיון השמש על
 הלבנה. פב. שקטרגה לומר, אין שני מלכים משתמשים
 בכתר אחד. פג. תפארת ומלכות. פד. לחלק שפע לע'
 השרים, עבור עולם הזה. פה. ממרחק פירוש מעולם

אֱלֹהִים אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְהוָה} : ג צְמָאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְהוָה} לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא וְאַרְאֶה ^{בְּעֵינַי וְיִחַדְתִּי בָהֶם}
 פְּנֵי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְהוָה} : ד תִּוְתָה לִי רַמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה כַּאֲמַר אֱלֹהִים ^{בְּעֵינַי וְיִחַדְתִּי בָהֶם} כָּל הַיּוֹם

זוהר תהלים

שיוצאתפס, ונכנסת לתוך הר שהוא חשך, ומשם מביאה המזון, כאשר הולכת בתוך הר החשך, נמשך אחריה נחש עקלתון אחד, והולך לרגלה^צ, והיא עולה משם אל ההר שהוא אור^צ, כיון שמגעת שמה, מזמין לה הקדוש ברוך הוא נחש אחר^צ, ויוצא ומתגרים זה בזה, והיא ניצלת ומשם היא לוקחת מזון, וחוזרת למקומה בחצות הלילה, ואחר חצות הלילה מתחלת לחלק מזון, עד עלות חשכות הבקר, כיון שמאיר היום, הולכת ולא נראית, כמו שנתבאר.

צועקת בזמן שהעולם צריך למטר

ובזמן שהעולם נצרך למטר, מתכנסות אליה כל שאר החיות^צ, והיא עולה לראש הר גבוה, מכנסת ראשה בין כרעיה, ותגעה גועה אחר גועה, והקדוש ברוך הוא שומע קולה, ונתמלא רחמים, ומרחם על העולם, והיא יורדת מראש ההר, ובורחת ומסותרת עצמה, וכל שאר החיות רצות אחריה, ואין מוצאות אותה, זהו שכתוב: "כִּאֲלֵל תַּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם", מהו "עַל אֲפִיקֵי מַיִם", כאשר נתיבשו המים, והעולם נצמא למים, אז היא תערג.

וחשך היא תעלה לקבל הארה^פ, כמו שכתוב: "וַתִּקֶּם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וּגּוֹ", כיון שמאיר הבקר, כלם נשבעים בהמזון שלה.

המלאכים הקרובים לשכינה יחזרו לשלוט והרחוקים ממנה יחזרו לתהום

אז קול אחד נתעורר באמצע הרקיע, קורא בכח, ואומר, הקרובים יכנסו למקומם, והרחוקים יצאו, כל אחד יאסף למקומו הראוי לו.

נקראת אילת השחר שמחלקת לפנות בוקר

כיון שמאיר השמש, כל אחד ואחד נאסף למקומו, זהו שכתוב: "תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶסְפוּן וּגּוֹ" (תהלים קד, כב), והיא הולכת ביום ונתגלית בלילה, ומחלקת כעלות הבקר, ולפיכך נקראת אילת השחר.

אופן נטילת השפע וחלוקתם

אחר כך מתגברת כגבור והולכת, ואז נקראת איל, אנה הולכת, הולכת ששים פרסאות, מהמקום ההוא

זיו הזוהר

השפע למלכות. צ. ס"מ כרוך אחריה, לגזול ממנה השפע בחזירתה משם. צא. היינו לעולם היצירה. צב. אפשר שזה המלאך גבריאל ילחם עם הס"מ, ואין מניחו לגזול השפע. צג. כל ע' השרים.

פח. לקבל שפע מן התפארת. פט. שתין פרסי יש לומר, שזה רמז על שש הספירות, שעל המלכות עד הבינה, שהוא עולם הבריאה, ונקרא הר של חשך בענין ההשגה, כי יוצר הוא אור, ובורא הוא חשך, ומן הבינה נמשך

אִיחָ אֱלֹהֶיךָ ^{תהי' בעל תשובה} : ה' אֵלֶּהָ אֲזַכְּרֶהָ וְאִשְׁפָּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי אֶעְבֵּר בַּסֶּף אַדְדָּם
 עַד בֵּית אֱלֹהִים ^{תהי' בעל תשובה} בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹרָה הַמּוֹן חוֹנֵג: וְ מַה תִּשְׁתַּחֲוִי נַפְשִׁי
 וְתַהַמְּוִי עָלַי הַזְּחִילִי לְאֱלֹהִים ^{תהי' בעל תשובה} כִּי עוֹד אֲזַכְּרֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵינוּ: וְ אֱלֹהֵי ^{תהי' בעל תשובה}
 עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל בֶּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֲרִץ יִרְדֵּן וְחַרְמוֹנִים מֵחַר מִצְרָיִם: ה' תִּהְיוּם
 אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ כָּל מִשְׁפָּרֶיךָ וְגִלְיָה עָלַי עֲבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה

— זוהר תהלים —

בְּאַרְבָּעִים וְחַמְשָׁה גִּנּוּיִם נַחֲלַק הָעוֹלָם
 תִּהְיוּם אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ
 וְגו' (מב, ח): [זוהר פרשת בראשית
 (ד' 99)] בְּאַרְבָּעִים וְחַמְשָׁה גִּנּוּיִם שֶׁל
 מִינֵי אִוֵּרוֹת נַחֲלַק הָעוֹלָם. שְׂבָעָה
 נַחֲלָקִים לְשִׂבְעָה תְּהוֹמוֹת. כָּל אֶחָד מֵכָּה
 בְּתֵהוּם שָׁלוּ, וְאַכְנָסִים מִתְּגַלְגְּלוֹת בְּתוֹךְ
 הַתִּהְיוּם, וְנִכְנָס אֹתוֹ אִוֵּר בְּאוֹתָם אַכְנָסִים
 וְנוֹקֵב אוֹתָם, וּמִיָּם יוֹצְאִים בָּהֶם,
 וְשׁוֹקְעִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל הַתִּהְיוּם
 וּמִכְסָּה לְשָׁנֵי צְדָדִים.

”תִּהְיוּם אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ”

יּוֹצְאִים מִיָּם בְּאוֹתָם נִקְבִים, וְנִכְנָס אִוֵּר
 וּמִכָּה לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הַתִּהְיוּם.
 מִתְּגַלְגֵּל הָאִוֵּר בְּחִבְרָתוֹ, וּפּוֹגְשִׁים
 בְּאֶחָד, וְנַחֲלָקִים הַמִּיָּם, וְאוֹחֲזִים כָּל
 אוֹתָם שְׂבָעָה בְּשִׂבְעָה תְּהוֹמוֹת, וְכוֹרִים
 [שׁוֹרִים] בְּחִשְׁכִים שֶׁל הַתִּהְיוּם. וְהַחֲשִׁכִים
 הִלְלוּ מִתְּעַרְבִים בָּהֶם, וְעוֹלִים הַמִּיָּם
 וְיִוֵּרִדִים וּמִתְּגַלְגְּלִים בְּאוֹתָם מְאוֹרוֹת.
 וּמִתְּעַרְבִים כְּאֶחָד אִוֵּרוֹת וְחִשְׁךְ וּמִיָּם,
 וְנַעֲשׂוּ מֵהֶם אִוֵּרוֹת שְׂלֵא נִרְאִים
 חֲשׂוֹכִים.

כָּל אֶחָד מֵכָּה בְּחִבְרוֹ, וְנַחֲלָקִים לְשִׂבְעָה
 וְחַמְשָׁה צְנוּרוֹת שֶׁל הַתִּהְיוּם, וּבָהֶם

זוֹרְמִים מִיָּם. כָּל צְנוּר וְצְנוּר עוֹלָה בְּקוֹלוֹ,
 וְהַתְּהוֹמוֹת מְזוֹדְעִזְעִים. וְכִשְׂאוֹתוֹ קוֹל
 נִשְׁמַע, כָּל תִּהְיוּם קוֹרָא לְחִבְרוֹ וְאוֹמֵר:
 חֲלַק מִימֶיךָ וְאַכְנָסִים בְּךָ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים
 מב) תִּהְיוּם אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ.

כָּל הַגִּידִים שֶׁשָּׁם נַעֲשׂוּ צִבְעֵ אֶחָד

תַּחַת אֵלֶּה שְׁלֹשׁ מְאוֹת [וששים] וְשִׁמּוֹנִים
 [וחמשה] גִּידִים. מֵהֶם לְבָנִים וּמֵהֶם
 שְׁחָרִים וּמֵהֶם אֲדָמִים. נִכְלְלוּ זֶה בְּזֶה
 וְנַעֲשׂוּ גִּוּן אֶחָד. אוֹתָם גִּידִים נִרְקְמוּ בְּשִׂבְעָה
 עֲשָׂרָה רִשְׁתוֹת, וְכָל אֶחָת נִקְרְאת רִשְׁת
 גִּידִים. [התקימו] נִרְקְמוּ זֶה בְּזֶה וְיִוֵּרִדִים
 בְּתַחֲתִית הַתִּהְיוּם. תַּחַת אֵלֶּה עוֹמְדוֹת שְׁתֵּי
 רִשְׁתוֹת כְּמֵרְאָה הַבְּרִזֵּל, וְשְׁתֵּי רִשְׁתוֹת
 אַחֲרוֹת כְּמֵרְאָה הַנְּחֹשֶׁת.

שְׁנֵי כְּסָאוֹת יֵשׁ שָׁם

שְׁנֵי כְּסָאוֹת עוֹמְדִים עֲלֵיהֶם, אֶחָד מִיָּמִין
 וְאֶחָד מִשְּׂמָאל. כָּל אוֹתָן רִשְׁתוֹת
 מִחִבְרוֹת כְּאֶחָד, וּמִיָּם יוֹרְדִים מְאוֹתָם
 צְנוּרוֹת וְנִכְנָסִים בְּרִשְׁתוֹת הָאֵלֶּה. אוֹתָם
 שְׁנֵי כְּסָאוֹת, אֶחָד כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ שָׁחַר,
 וְאֶחָד כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ תַּחַשׁ. שְׁנֵי הַכְּסָאוֹת
 הִלְלוּ, כְּשֶׁהֵם עוֹלִים, עוֹלִים [באחד] בְּאוֹתוֹ
 כְּסֵא שֶׁל הַרְקִיעַ הַשָּׁחַר. וְכִשְׂיִוֵּרְדִים,
 יוֹרְדִים בְּאוֹתוֹ כְּסֵא שֶׁל רְקִיעַ הַתַּחַשׁ.

זוהר תהלים

לא ברא הקדוש ברוך הוא דבר שלא לצורך
אָמְרוּ לוֹ: מה שכתוב (שם א) ויעש אלהים
 צורך ה'יה לו לקדוש ברוך הוא לעשות רקיע
 להבדיל בין המים? אמר להם: כבר כתוב
 (משלי טז, ה) כל פעל ה' למענהו. לא ברא
 הקדוש ברוך הוא דבר שלא לצורך. וברא
 הרקיע, וכשהוא חוזר, אינו חוזר אלא
 לעתים ידועים. וסילון אחד של מים יוצא
 מתהומות, וסילון של מים יוצא מגיהנם,
 ויורד בצנור סילון התהום. זהו שכתוב
 (תהלים מב) תהום אל תהום קורא לקול צנוריה.
 והרקיע נכנס באמצע שניהם, ואלמלא
 שנכנס ביניהם, היו הורגים לשותיהם. זהו
 שכתוב (בראשית א) ויבדל בין המים אשר
 מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע.

הרקיע מחזיר המים היוצאים מהגיהנם
 שלא ימותו האנשים

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, התינוק הזה ברוח הקדש
 אמרו, שפך היה ממש שכתוב יהי
 רקיע בתוך המים, בתוך ממש באמצע
 המים, בהפנס הרקיע באמצע, מחזיר
 המים הרעים היוצאים מגיהנם למקומם,
 ולא יצא לעולם מאותם המים, אלא כמלא
 הלג, בימי אלישע. ונאמר בהם והמים
 רעים והארץ משפלת. כלומר, בשביל
 שהמים רעים, הארץ משפלת מבני אדם,
 שפלים בשבילם.

באותה שעה שהמים יוצאים להתערב אן
 מבדילים

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, על כל זה מעיד הכתוב

בין שני כסאות אלו מתגלגלים כל אותם
 תהומות

תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנֹרִיָּה וְגו' (מב, ח): [זוהר פרשת בראשית (דף נא.)] שני
 הכסאות הללו, אחד מימין ואחד משמאל.
 ואותו כסא של הרקיע השחר מימין, ואותו
 כסא של רקיע התחש משמאל. כשעולים
 בכסא של הרקיע השחר, מנמיך הכסא של
 רקיע שמאל ויורדים בו. מתגלגלים
 הכסאות אחד באחד, [יורדים ולוקחים]
 לוקחים כל אותן הרשתות לתוכם ומכניסים
 אותם לתחתית התהום התחתונה. עומד
 כסא אחד ועולה למעלה מכל אותם
 התהומות, ועומד כסא אחר למטה של כל
 התהומות. בין שני כסאות אלו מתגלגלים
 כל אותם תהומות. וכל אותם צנורות ננעצו
 בין שני הכסאות הללו.

שבעים וחמשה צנורות

שְׁבַעִים וחמשה [אורות] צנורות הם.
 שבעה הם עליונים של הכל,
 וכל אותם אחרים אחוזים בהם, וכלם
 נעוצים בגלגלי הכסא הזה בצד הזה,
 ונעוצים בגלגלי הכסא הזה בצד הזה.

מים עולים ויורדים

בְּהֵם [נ"א: בתהומות] מים עולים ויורדים.
 אותם שיורדים כורים בתהומות
 ובוקעים אותם. אותם שעולים נכנסים
 באותם נקבי האבנים, ועולים וממלאים
 לשבעת הימים. עד כאן שבעה גונים של
 אורות בסוד עליון.

— זהו זוהר תהלים —

פרשת לך לך (דף 99ב:) בא ראה, העולם שלמעלה צריך את התעוררותו של העולם התחתון. וכשנשמות הצדיקים יוצאות מן העולם הזה ועולות למעלה, כלן מתלבשות באור שלמעלה בדמות נכבדה, ובהם הקדוש ברוך הוא משתעשע ותאב להם, שהם פרי מעשיו, ועל זה נקראו ישראל שיש להם נשמות קדושות בנים לקדוש-ברוך-הוא, כמו שנאמר (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם. בנים ודאי, פרי מעשיו.

ה' שומע את למוד הצדיקים בחצות הלילה

אמר רבי ייסא, אפלו אותם שבעולם הזה [של הארץ]. איך? אמר לו, משום שבחצות הלילה כל אותם צדיקי אמת, כלם מתעוררים לקרא בתורה ולשמע את תשבחות התורה. והרי נתבאר שהקדוש ברוך הוא וכל אותם הצדיקים שבתוך גן העדן כלם מקשיבים לקולם, וחוט של חסד נמשך עליהם ביום, שכתוב (תהלים מב) יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי.

גדל התשבחות שבלילה

ועל כן התשבחות שעולות בלילה לפניו, זו תשבחת שלמה. בא ראה, בשעה שישאל היו סגורים בבתייהם כשהרג הקדוש ברוך הוא בכוכבי מצרים, היו אומרים הלל ותשבחות לפניו.

בחצות הלילה

יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי וגו' (מב, ט): [זוהר בראשית פרשת לך לך

הזה, שאמר רבי יהודה, כל מה שעשה הקדוש ברוך הוא, לא עשה דבר לבטלה, ומפני שהיה גלוי לפניו שאתם המים היוצאים מגיהנם, ויתערכו במים האחרים ויזיקו לברייתו, עשה את הרקיע להכנס באמצע שניהם, להבדיל ביניהם. זהו שכתוב ויהי מבדיל בין מים למים, בין מים הרעים למים הטובים, ובאותה שעה ממש שהמים יוצאים להתערב במים הטובים, אז הרקיע חוזר ונכנס ביניהם, ומחזירם לאחור.

המים אשר מעל השמים הם טובים

בא שמע, אמר רבי אלעזר, המים הללו שהם להחיות העולם ולתקון הבריות, איך יקראו? אמר רבי ברכיה, המים אשר מעל השמים, שהם מים טובים.

האש של התורה אוכלת אש נכריה

תהום אל תהום קורא קול צנוריה וגו' (מב, ה): [זהו חדש תקונא קדמאה (דף

קל)] **ויש תהום אחר שנאמר בו** (תהלים מב) תהום אל תהום קורא לקול צנוריה. מה זה צנוריה? אותם הצנורות של החכמה שהם ווי העמודים. כל משבריך - אלו הטעמים של התורה. וגליך - אלו הנקודים של התורה. עלי עברו - זה סוד העבור, שנאמר בו (שמות לד) ויעבר ה' על פניו ויקרא.

ה' משתעשע עם בניו הצדיקים

יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי תפילה לאל חי (מב, ט): [זוהר בראשית

חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ (שירה) שִׁירוֹ עִמּוֹ תַפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אֹמְרָה לְאֵל סֹלְעֵי לְמָה

— זוהר תהלים —

כּבִּיכּוֹל אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, כְּאֵלוֹ אוֹתוֹ הַנַּחֵל מוֹרִיק עַל רֹאשׁוֹ וּמִשְׁקָה אוֹתוֹ בַּתּוֹךְ אוֹתָם הַנְּטִיעוֹת שְׁבִגָן עֵדָן. [אמר רבי יוסי] וְלֹא עוֹד, אֲלֵא הוּאִיל וְכָל הַצְּדִיקִים שְׁבַתּוֹךְ גֵּן הָעֵדָן מְקַשְׁבִּים לוֹ, שָׁמַיִם לוֹ חֶלֶק בְּאוֹתָהּ הַשְּׁקָאָת הַנַּחֵל. נִמְצָא שֵׁשׁ לוֹ חֶלֶק תָּמִיד בְּעוֹלָם הַבַּא.

סֵדֶר הָעֲבוּדָה בַּלְיָהּ

יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמּוֹ
 וְגו' (מב, ט): [רעיא מהימנא זוהר במדבר פרשת נשא (דף קכא:)] מִבֵּין שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעֲלָה וְעַד בֵּין חֲמִשִּׁים שָׁנָה כֹּל הַבֹּא לְעַבְדָּה עַבְדָּת עַבְדָּה וְעַבְדָּת מִשָּׂא בְּאֵהָל מוֹעֵד. מִצְוָה זוֹ לְהִיּוֹת הַלְוִיִּם מְשׁוֹרְרִים בַּמִּקְדָּשׁ. וְאֵף עַל גַּב שְׁבָאֲרָנוּ לְמַעֲלָה, כְּאֵן צָרִיף לְחִדּוֹשׁ דְּבָרִים, שְׁהָרִי הַכֹּהֵן מְקַרֵּב קֶרְבָּן, וְהוּא מִיכָאֵל. לְוִי הוּא גְבִירָאֵל, הוּא צָרִיף לְנִגְן. וְסוּד הַדְּבָר - (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ, זֶה חֲסִד כֹּהֵן גְּדוֹל, שְׁמִיכָאֵל הוּא כֹּהֵן הַדְּיוּט לְגַבֵּי רַבּוֹנוֹ, וְעַם כֹּל זֶה שְׁהַדְּיוּט הוּא אֲצֵל רַבּוֹנוֹ - הוּא מְלַף חִיּוֹת הַקֶּדֶשׁ. וּבְרַכְתָּ הַדְּיוּט אֵל תְּהִי קְלָהּ בְּעֵינֶיךָ, וְזֶהוּ יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ. וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמּוֹ - זוֹ גְּבוּרָה. שִׁירָה - (דברים לג) כְּכּוֹר שׁוֹרוֹ הַדָּר לוֹ. (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמַאל. וּגְבִירָאֵל שְׁלוּחוֹ, וְצָרִיף לְשׁוֹרר וּלְנִגְן בַּחֲדוּהָ בֵּינָן הַתּוֹרָה, (להתעסק לשלח קרבות לפני המלך בשמחה. ומי שאין לו רשות) לְהַתְּעַסֵּק בַּתּוֹרָה, יְקִים (איכה ב) קוֹמֵי רַנִּי בְּלִיל לְרֹאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת. וַיֹּאמֶר בְּאֲשֶׁמְרוֹת כְּמָה סְלִיחוֹת וְתַחֲנוּנִים וּבְקִשׁוֹת כְּכֹל מִינֵי

(דף צ"ב:) בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, כְּשֶׁהַצִּפּוּרִים מִתְּעוֹרְרוֹת, צַד הַצִּפּוֹן מִתְּעוֹרֵר בְּרוּחַ, עוֹמֵד בְּמִקּוּמוֹ הַשְּׂרָכִיט שְׁבֻצַד הַדְּרוֹם, וּמִכָּה בְּאוֹתָהּ הָרוּחַ וְשׁוֹקֵט וּמִתְבַּסֵּס. אֲזִי מִתְּעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא כְּמִנְהַגְיוֹ לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדָן.

אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל אָדָם שָׁקָם בַּחֲצוֹת לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בַּתּוֹרָה

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל אָדָם שְׁעוֹמֵד לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בַּתּוֹרָה, שְׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא וְכָל הַצְּדִיקִים שְׁבִגָן עֵדָן, כֹּלָם מְקַשְׁבִּים לְקוּלוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר השירים ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים חֲבָרִים מְקַשְׁבִּים לְקוּלָךְ הַשְּׁמִיעֵנִי. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא מוֹשֵׁף עֲלָיו חוּט אֶחָד שֶׁל חֲסִיד שִׁיְהִיָּה [תמיד] שְׁמוֹר בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמּוֹ.

הַקָּם בַּחֲצוֹת לְלַמֵּד יֵשׁ לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבַּא יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמּוֹ וְגו' (מב, ט): [זוהר בראשית פרשת לך לך (דף צ"ב:)] אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָהּ, כֹּל מִי שְׁמִשְׁתַּדֵּל בְּשְׁעָה הַזֹּאת בַּתּוֹרָה, וְדַאי יֵשׁ לוֹ חֶלֶק תָּמִיד בְּעוֹלָם הַבַּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָה הַטַּעַם תָּמִיד? אָמַר לוֹ, כִּף לְמַדְנֵי, שְׁכָל חֲצוֹת לַיְלָה, כְּשֶׁמִּתְּעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא בְּגֵן עֵדָן, כֹּל הַנְּטִיעוֹת שֶׁל הַגֵּן מְשֻׁקִים יוֹתֵר מֵאוֹתוֹ הַנַּחֵל שְׁנִקְרָא נַחֵל קְדוּמִים, נַחֵל עֲדָנִים, שְׁאִין פּוֹסְקִים מִימֵיו לְעוֹלָמִים.

שְׂבַחְתָּנִי לְמַה קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אֹיִב: י' בְּרִצָּח בְּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוֹרְרֵי
בְּאֲמָרָם אֵלַי כֹּל הַיּוֹם אֵיחָ אֱלֹהֶיךָ: יב מַה תִּשְׁתַּחֲוֶהוּ נַפְשִׁי וּמַה תִּהְיֶה
עָלַי הַחַיִּילִי לְאֱלֹהִים: יג עוֹד אֲדַנּוּ יִשְׁעֵת פָּנָי וְאֱלֹהֵי: יד

זוהר תהלים

יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָה שִׁירָה עַמּוֹ
וְגו' (מב, ט): [זוהר חלק ג' פ' אחר (דף
סה.) זוהר תורה] אמר רבי שמעון, אשרי
חלקו מי שבא עם השכינה [בבקר],
בשעה שהיא באה לקבל פני המלך,
לספר עמו, וזה היה נמצא עמה [בלילה]
בשעה שהושיט המלך ימינו לקבל את
השכינה, זהו שכתוב: "אֲשָׂא כְנָפַי שָׁחַר
אֲשַׁכְּנָה בְּאַחֲרֵית יָם" (תהלים קלט, ט), מהו
אחריית ים, אותה שעה של הבקר היא
אחריית ים ההוא.

בעת הסתלקות הדינים.

שְׂבַחְצוֹת הַלֵּילָה, הִיא הַתַּחֲלָה, וְעוֹד הִיא
דִּין, וְעַכְשָׁיו הוּא אַחֲרֵית שֶׁל
הַדִּין, שְׁנִסְתַּלְקִים הַדִּינִים שֶׁלָּהּ, וְהִיא
נִכְנַסֶּת בְּכַנְפֵי הַמֶּלֶךְ, הִיא וְכֹל אוֹתָן
שְׁנִדְוּוּגוֹ עִמָּהּ, זֶהוּ שְׁכָתוּב: "אֲשַׁכְּנָה
בְּאַחֲרֵית יָם".

המלך פורס כנפיו עליהם

וְלַמַּדְנּוּ, כֹּל אוֹתָן שֶׁהִתְיַגְעוּ בַתּוֹרָה
בְּחִצּוֹת הַלֵּילָה, נִשְׁתַּתְּפוּ עִם
הַשְּׂכִינָה, וְכַאֲשֶׁר בֵּא הַבֶּקֶר, וְהַמַּלְכָה
מִתְקַרְבֶּת אֶל הַמֶּלֶךְ, הִרִי זֶה נִמְצָא עִמָּה
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְהַמֶּלֶךְ פּוֹרֵס כְּנָפָיו עַל כֻּלָּם,
זֶהוּ שְׁכָתוּב: "יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ
וּבְלַיְלָה שִׁירָה עַמּוֹ וְגו'".

וְנָה בְּגִרוֹנוֹ, שֶׁהוּא כְּנוֹר לְהוֹצִיא בּוֹ קוֹל
בְּשֵׁשׁ כְּנָפֵי רֵאָה עִם וְרָדִים בְּשֵׁשֶׁת צְנוּרוֹת
הַקְּנָה, וְזוֹ ו'. וְיוֹצִיאֻ מֵהַלֵּב, שֶׁשֵּׁם בִּינָה,
כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׁוּהָ בְּעַלֵּי הַמְּשָׁנָה, הַלֵּב מִבֵּין.
יוֹצִיא בֵּין מִבִּינָה, מִבֵּין יָהּ, שֶׁהוּא ו', שֶׁהוּא
אֶפְרוּחַ בְּשֵׁשׁ כְּנָפִים, וְיַעֲלֶה בְּשֵׁשֶׁת צְנוּרוֹת
הַקְּנָה, שֶׁהֵם (מַלְכִים אֵי) שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶף.
וְשֵׁנֵי כֶסֶף הֵם, (יִרְמִיָּה יז) כֶּסֶף כְּבוֹד מְרוֹם
מֵרָאשׁוֹן, וְהֵם הַלֵּב וְהַפֶּה. ל"ב, (שְׁמוֹת יז)
וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כֶּסֶף יֵה מִלְחָמָה לְה' בְּעַמְּלֶךָ.
כְּבֹד, סְמָא"ל, פֶּה הַכֶּסֶף"ה, כֶּסֶף ה', זֶהוּ
שְׁכָתוּב (תהלים פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר וְגו'.

מֵהוּ שׁוֹפָר? קְנָה, ו', קוֹל שֶׁעוֹלָה מִן הַקְּנָה
אֶל הַפֶּה, שֶׁשֵּׁם ה', בְּחֻמְשָׁה מִיָּנִי תְקוּנֵי
דְּבוּר, שֶׁהֵם: הַשְּׁפָתִים וְשֵׁנִים וְחֶף. שְׁפָתִים
שְׁנִים. שְׁנִים וְטוֹחֲנוֹת שְׁנֵי מִיָּנִים. וְחֶף - הָרִי
חֻמְשָׁה. שְׁטוֹחֲנִים כְּנֶהָר, שֶׁהוּא קוֹל, כְּמוֹ
שְׁטוֹחֲנִים הָרְחִים. לְהוֹצִיא קוֹל וְדְבוּר
שִׁיּוֹצֵא מֵהַבִּינָה שֶׁל הַלֵּב בְּמַחְשָׁבָה. שֶׁהוּא
שֵׁם מְפָרֵשׁ בְּעֶשְׂרָה מִיָּנֵי תֵלִים. וּבְשׁוֹפָר,
אֵין פּוֹחֲתִין מַעֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת. וְהַתּוֹרָה -
הַקוֹל שֶׁלָּהּ, הַדְּבוּר שֶׁלָּהּ, הַבִּינָה שֶׁלָּהּ,
שֶׁפָּרְשׁוּהָ, אֵיזְהוּ חֶסֶם? הַמִּבֵּין דְּבָר מִתּוֹךְ
דְּבָר. מַחְשָׁבָה שֶׁלוֹ חֻשׁבָּה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְכַל קְרִבְנוֹת וְעוֹלוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוּב
(ויקרא ז) זֹאת הַתּוֹרָה לְעֹלָה [ז] לְמִנְחָה.

אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל הַמְּשִׁתֵּתָף בְּשִׁכְיָה

זיו הזוהר

צד. היינו אותם שלמדו תורה מחצות הלילה עד הבקר.

— ❦ — זוהר תהלים ❦ —

עדן כלם מקשיבים לקולם של אותן
 שמתעוררים בחצות הלילה לקרות בתורה,
 וחוט של חסד נמשך עליהם ביום, שכתוב:
 "יִוָּמָם יִצְוָה ה' חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָהּ שִׁירָה עִמִּי
 וגו'", ועל כן התשבחות העולות בלילה
 לפניו, זו היא שבחה שלימה.

ה' וכל הצדיקים מקשיבים לקולם של
 הצדיקים הלומדים בלילה
 יוֹמָם יִצְוָה ה' חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָהּ שִׁירָה עִמִּי וגו'
 (מב, ט): [זוהר חלק א' פ' לך לך (דף 99ב): זוהר
 תורה] אמר רבי ייסא, הרי אמרו שהקדוש
 ברוך הוא וכל אותן הצדיקים שבתוך הגן

מג א שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי מִגּוֹי לֹא חָסִיד מֵאִישׁ מִרְמָה וְעֹזְלָה
 תְּפַלְטֵנִי: ב כִּי אֶתָּה אֱלֹהֵי מַעֲזוּי לָמָּה וְנִחַתְנִי לָמָּה קִדְר אֶתְחַלֵּף
 בְּלַחֲזֵן אוֹיֵב: ג שְׁלַח אוֹרְךָ וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי יִבְאוּנִי אֶל הַר קִדְשֶׁךָ וְאַל

— ❦ — שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים ❦ —

לבנין הבית

שִׁפְטֵי אֱלֹהִים וְגו' (מג, א): [שימוש תהלים לפרק מג]. אלו הג' מזמורים אם בטלו אותך מן אומנתך והעמידו אחר במקומך אמור אותם שלש פעמים ביום ואתה תראה פלאים גדולים. ועוד "כאיל תערוג" בחון הוא לשאלת חלום התענה ואמור אותו ז' פעמים ותישן ושם שלו צבא. צ' מן "כי כאיל בחלוף מצנפ"ר, ב' מן מ' "מה תשתוחחי באלב"ם, א' מן אלה".

— ❦ — זוהר תהלים ❦ —

לְהִיּוֹת בְּאוֹתוֹ דִּין, פָּרַט לְטוֹב. מָה הַטַּעַם?
 שֶׁהָרִי שְׁנִינּוּ, מִדַּת הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן נוֹטָה
 לְזָכוֹת תְּמִיד, וְהוּא כְּלוּ צַד שֶׁל רַחֲמָנוּת,
 וּבִידוֹ לְעֹזֵב הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת. זְהוּ
 שְׁכָתוֹב (שם קל) כִּי עִמָּךְ הִסְלִיחָה וְגו', וְלֹא
 עִם אַחֵר. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ בִּקְשָׁתִי לְפָנֶיךָ שֶׁהוּא
 יְדִין דִּינִי, וְאֲנִי אֶכְנֵס לְשִׁלְשָׁה עֶשֶׂר שְׁעָרִים
 לְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁלֹּא עָבְרוּ אוֹתָם רַק הָאֲבוֹת,
 וְלֹא יִהְיֶה מִי שִׁמְיָחָה בְּיָדִי, וְעוֹד - שֶׁלֹּא
 אֶתְבַּע מֵהֶם רְשׁוֹת.

בְּכָל מְקוֹם שְׁלוֹמֵיךְ תוֹרָה בְּלִילָה יוֹצֵא
 חוּט אֶחָד מְאוֹר הַגְּנוּז וְנִמְשָׁךְ עַל אוֹתָן
 לוֹמְדֵי הַתּוֹרָה

שְׁלַח אוֹרְךָ וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי יִבְאוּנִי
 אֶל הַר קִדְשֶׁךָ וְאַל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ (מג,

א): [זוהר ח"ב (דף קמח): זוהר תורה] שְׁלַח אוֹרְךָ
 וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי יִבְאוּנִי אֶל הַר קִדְשֶׁךָ
 וְאַל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי כְּתוּב
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יֵהִי אֹרֶךְ וַיְהִי אֹרֶךְ, הָרִי
 בִּיֵארוּ שְׁאוֹר הַהוּא נִגְנוּז, וְהוּא מִתּוֹקן אֶל
 הַצַּדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁפִּירְשְׁנוּ
 שְׁכָתוֹב אֹרֶךְ זְרוּעַ לְצַדִּיק, לְצַדִּיק וְדָאֵי
 סַתְּם, וְאוֹר הַהוּא לֹא שֶׁמֶשׁ בְּעוֹלָם מְלֻבָּד

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי - הַקְּבָ"ה דִּן אוֹתוֹ
 בְּעֶצְמוֹ וְלֹא הַמְּלָאכִים וּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה
 שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי וְגו' (מג, א):

[זוהר חדש פ' בראשית (דף כד. השלמה

מההשמות סימן יח:)] שְׁנֵי רְבוּתֵינוּ, כְּשֶׁחָלָה רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, נִכְנְסוּ לְפָנָיו רַבִּי פְּנִיָּס
 וְרַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי אֲבָהוּ. אָמְרוּ לוֹ, מִי שֶׁהוּא
 עֲמוּד הָעוֹלָם - יָמוּת? אָמַר לָהֶם, אֵינִי בֵּית
 הַדִּין שְׁלֹמַעְלָה מְעִינִים בְּדִינִי, שֶׁהָרִי אָנִי
 רְאִיתִי שְׂאִינִי נִתֵּן לְמַלְאָךְ וְלִדְיָן שְׁלֹמַעְלָה,
 שְׂאִינִי כְּשֶׁאָר בְּנֵי אָדָם. אֶלָּא הַדִּין הַזֶּה שְׁלִי,
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּן אוֹתוֹ, וְלֹא בֵּית דִּינּוּ.

וְהִינּוּ מָה שְׂאָמַר דּוֹד בְּבִקְשָׁתוֹ לְפָנָיו (תהלים
 מג) שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי. וְכֵן שְׁלֹמָה
 אָמַר, לְעֵשׂוֹת מִשְׁפֵּט עֲבָדוֹ, הוּא לְבָדוֹ, וְלֹא
 אַחֲרָיו. שֶׁהָרִי שְׁנִינּוּ, כְּשֶׁהָאָדָם הוּא שׁוֹכֵב,
 בֵּית דִּין שְׁלֹמַעְלָה מְסַתְּפִלִים בְּדִינּוּ. יֵשׁ
 מֵהֶם שְׁנוּטִים לְכַף זְכוּת, שְׁמֵרָאִים זְכוּתוֹ
 שֶׁל אָדָם, וַיֵּשׁ מֵהֶם שְׁנוּטִים לְכַף חוֹבָה,
 שְׁמֵרָאִים חוֹבָה שֶׁל אָדָם, וְלֹא יוֹצֵא הָאִישׁ
 מִן הַדִּין כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה.

אֲבָ"ל מִי שֶׁדִּן אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שְׁשׁוּלֵט
 עַל הַכֹּל, הוּא טוֹב, וְלֹא יָכוֹל אִישׁ

מִשְׁפָּנוֹתֶיךָ: ד וְאַבְרָאָה אֵל מְזַבַּח אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי בְּעַל הַיְבוּלֹת} אֵל אֵל שְׂמַחַת גִּילִי וְאוֹרְךָ ^{בְּעַל הַיְבוּלֹת מִלִּים}
 בְּכִנּוּר אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי בְּעַל הַיְבוּלֹת} אֱלֹהֵי ^{בְּעַל הַיְבוּלֹת מִלִּים} הַ מַּה תִּשְׁתַּחֲוֶה נַפְשִׁי וּמַה תִּתְהַמֵּי עָלַי הוֹחִילִי
 לֵאלֹהִים ^{הַתְּהִי בְּעַל הַיְבוּלֹת} בִּי עוֹד אוֹרְנִי יִשְׁעֵת פָּנַי וְאֱלֹהֵי ^{בְּעַל הַיְבוּלֹת מִלִּים}

===== זוהר תהלים =====

כאשר נכנסה להמשכן שלמטה, ומהיום והוא לא נתגלה עוד, אבל שימוש הוא משמש בעולם, והוא מחדש בכל יום מעשה בראשית:

מְזַבַּח אֱלֹהִים - זֶהוּ הַמְזַבַּח שְׁלַמְעֵלָה

וְאַבְרָאָה אֵל מְזַבַּח אֱלֹהִים וְגו' (מג, ד):

[זוהר פ' ויקרא (דף כ"ד):] רַבִּי יוֹסִי

פָּתַח, וְאַבְרָאָה אֵל מְזַבַּח אֱלֹהִים. מִי זֶה מְזַבַּח אֱלֹהִים? זֶהוּ הַמְזַבַּח שְׁלַמְעֵלָה, מְזַבַּח אֱלֹהִים וְדַאי. וְהִינּוּ בְּאֵר שֶׁל יִצְחָק, וְלַפְעָמִים מְזַבַּח ה', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר קָם מִלְּפָנַי מְזַבַּח ה'. וְעַל זֶה יוֹרְשִׁים הָעוֹלָמוֹת מִכָּאֵן דִּין וְרַחֲמִים, מִשּׁוֹם שֶׁהִיא יוֹנֶקֶת בְּצַד הַזֶּה וּבְצַד הַזֶּה, וְהָרִי בְּאֵרוֹ אֶת הַדָּבָר.

ביום הראשון, ואח"כ נגנו ולא שמש יותר, רבי יהודה אומר אלמלי נגנו מכל וכל לא נתקיים העולם אפילו רגע אחד, אלא נגנו ונזרע כזרע זו שעושה תולדות וזרעים ופירות, וממנו נתקיים העולם, ואין לך יום שלא יופיע ממנו בעולם וזה מקיים הכל, שבו זן הקב"ה את העולם, ובכל מקום שלומדים תורה בלילה יוצא חוט אחד מאותו אור הגנוז ונמשך על אותו לומדי התורה, זש"כ יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי, יום שהוקם המשכן למטה מה כתוב (שמות מ) ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן, מהו הענן, חוט אחד היה מאותו אור הראשון שהופיע בחדוה של השכינה

ח לחודש

מד א לְמִנְצַח לְבָנֵי קִרַח מִשְׁבִּיל: ב אֱלֹהִים ^{תהי' ענין} כְּאֲזִינֵנו שְׁמַעֲנוּ אֲבוֹתֵינוּ
 סִפְרוּ לָנוּ פֶּעַל פֶּעַל פְּעֻלַת בִּימֵיהֶם בִּימֵי קָדְמָם: ג אֶתָּה יְיָ גּוֹיִם הוֹרֵשֶׁתָּ
 וְתַטְעֵם תִּרְעֵ לְאֲמִים וְתִשְׁלַחֶם: ד כִּי לֹא בְחַרְבָּם יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְזִרְזָעִם לֹא הוֹשִׁיעָה
 לָמוֹ בִּי יְמִינְךָ וְזִרְזָעָךָ וְאוֹר פְּנֵיךָ כִּי רָצִיתָם: ה אֶתָּה הוּא מֶלְכִי אֱלֹהִים ^{תהי' ענין}
 צִוָּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב: ו כִּךְ צָרִינוּ נִנְגַח בְּשִׁמְךָ נִבּוֹם קְמוּנוֹ: ז כִּי לֹא בְקִשְׁתִּי אֶבְטַח
 וְחָרַבִּי לֹא תוֹשִׁיעֵנִי: ח כִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ מִצָּרֵינוּ וּמִשִּׁנְאֵינוּ הִבִּישׁוֹתָ: ט בְּאֱלֹהִים ^{תהי' ענין}
 הִלְלָנוּ כָּל הַיּוֹם וְשִׁמְךָ לְעוֹלָם נִזְרָה סְלָה: י אֵף וְנַחֲתָ וְתִכְלִימוּנוּ וְלֹא תִצָּא
 בְּצַבָּאוֹתֵינוּ: יא תִּשְׁיִבְנוּ אַחֲזֹר מִנֵּי צָר וּמִשִּׁנְאֵינוּ שָׂסוּ לָמוֹ: יב תִּתְּנֵנוּ בְּצֶאֱן

— שִׁמוּשׁ תהלים —

להנצל מיד אויב

אלהים באזנינו וגו' (מד, ב): [שימוש תהלים לפרק מד]. אמור אותו ואת שם שלו והוא טוב להנצל מן האויבים.

— זוהר תהלים —

צוה ישועות יַעֲקֹב כָּל אוֹתָם הַשְּׁלִיחִים
 שְׁעוֹשִׂים שְׁלִיחוֹת בְּעוֹלָם שְׁפָלָם יְהִיו בְּצַד
 הַרְחָמִים וְלֹא יְהִיו מִצַּד הַדִּין

אֶתָּה הוּא מֶלְכִי וְגו' (מד, ה): [זוהר ח"א פ'
 וירא (דף ק"ט.)] וְיִהְיֶה אַחַר הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר
 אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח
 וְאָמַר, (תהלים מד) אֶתָּה הוּא מֶלְכִי וְגו'. זוּהִי
 הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל כָּל הַדְּרָגוֹת יַחַד זו עִם זו.

צוה ישועות יַעֲקֹב, כָּל אוֹתָם הַשְּׁלִיחִים
 שְׁעוֹשִׂים שְׁלִיחוֹת בְּעוֹלָם, שְׁפָלָם יְהִיו בְּצַד
 הַרְחָמִים וְלֹא יְהִיו מִצַּד הַדִּין.

מִשׁוּם שֵׁשׁ בְּעֲלֵי שְׁלִיחִים מִצַּד הַרְחָמִים
 וּמִצַּד הַדִּין הַקָּשָׁה. אוֹתָם
 שְׁלִיחִים שְׂבָאִים מִצַּד הַרְחָמִים לֹא
 עוֹשִׂים שְׁלִיחוֹת שֶׁל דִּין בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְאִם

תֹּאמַר, הִנֵּה הַמֶּלֶךְ שֶׁהַתְּגַלָּה לְכַלְעָם,
 הָרִי שְׁנִינוּ שְׁלִיחַ שֶׁל רַחֲמִים וְהַתְּהַפֵּךְ
 לְדִין - לֹא! לְעוֹלָם לֹא מִשְׁתַּנֶּה. אֲלֹא
 שְׁלִיחַ הַרְחָמִים הִזֵּה לְהִגָּן עַל יִשְׂרָאֵל
 וְלִהְיוֹת עֲלֵיהֶם סַגּוּר, וּכְנַגְדוֹ הוּא הַדִּין.
 כִּךְ דְּרָכָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 כְּשִׁמְיָטִיב לְזָה, אוֹתוֹ הַחֶסֶד הוּא דִין לְזָה.
 כֵּן הַשְּׁלִיחַ הַזֶּה הִזֵּה שֶׁל רַחֲמִים לְיִשְׂרָאֵל,
 וְלְכַלְעָם הַתְּהַפֵּךְ לְדִין, מִשׁוּם כִּךְ צִוָּה
 יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב. אָמַר דָּוִד, צִוָּה עַל הָעוֹלָם,
 כְּאֲשֶׁר יִשְׁלַחוּ שְׁלוּחִים שִׁיְהִיו מִצַּד
 הַרְחָמִים. רַבִּי אַבָּא אָמַר, צִוָּה יְשׁוּעוֹת
 יַעֲקֹב, שֶׁהֵם בְּתוֹךְ הַגְּלוּת, וְתִמְצָא לָהֶם
 גְּאֻלָּה בְּתוֹךְ גְּלוּתָם. בֹּא רֵא, הַמְּשַׁבַּח
 שֶׁל הָאֲבוֹת הִזֵּה יַעֲקֹב, וְאֶלְמָלֵא יִצְחָק לֹא
 בָּא יַעֲקֹב לְעוֹלָם. וּמִשׁוּם כִּךְ, צִוָּה
 יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב - זֶה יִצְחָק. שְׁכִינָן שְׁנִצְל
 יִצְחָק, הִיו יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב.

מֵאֲבָל וּבְגוּזִים זְרִיתָנוּ: יג תִּמְכַּר עַמּוֹךְ בְּלֹא הוֹן וְלֹא רִבִּית בְּמַחֲוִירָהֶם: יד תִּשְׁיָמְנוּ
 חֲרָפָה לְשִׁכְנֵינוּ לְעַג וְקָלָם לְסִבִּיבוֹתֵינוּ: טו תִּשְׁיָמְנוּ מִשָּׁל בְּגוּזִים מְנוּד רֹאשׁ
 בְּלֵאָמוּם: טז כָּל הַיּוֹם בְּלִמְתִּי נִגְדִי וּבִשְׁת פָּנַי בִּפְתָנִי: יז מִקּוֹל מַחְרָף וּמְגִדָּה
 מִפְּנֵי אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם: יח כָּל זֹאת בְּאַתְנֹו וְלֹא שִׁכְחֲנוּךָ וְלֹא שָׁקְרָנוּ בְּבְרִיתֶךָ:

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

בא ראה, טרם שנמול אברהם הרי לא נאמר שהוא שמר את התורה. כיון שנמול מה כתוב? (בראשית כו) עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרת מצותי חקותי ותורתִי. והכל משום שנמול ונרשם בו הרשם הקדוש ושמר אותו כראוי, מעלה עליו כאלו שמר את כל התורה. אף ביצחק כתוב, (בראשית יז) ואת בריתי אקים את יצחק. ועל זה נקראת התורה ברית. בא ראה, משום שיוסף שמר את הברית הזו ולא רצה לשקר בה, זכה לכבוד בעולם הזה ולכבוד בעולם הבא, ולא עוד, אלא שהקדוש ברוך הוא השרה את שמו בתוכו, שכתוב (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו. וזכה לברכת העולם הזה ולברכת העולם הבא. אמר רבי יצחק, כתוב (דברים לג) בכור שורו הדר לו וגו'. משום שיוסף שמר את הברית הזו, זכה בשור, שהוא ראשון לקרבן. אמר לו רבי יהודה, אם כן, למה התברך בדבר שהוא שמאל? בימין היה צריך, שהרי כתוב (יחזקאל א) ופני שור מהשמאל. אמר לו, כדי שיגן על חטאי ירבעם.

אמר לו, סוד למדנו בכתוב הזה, שפיון שיוסף שמר את הברית הזו, שהברית הזו אחוזה בשתי דרגות, ואותן שתי דרגות למעלה נקראו בשמות. ולמדנו בפרשת פרה אדמה, שהפרה הזו

כיון שנמול מה כתוב עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרת מצותי חקותי ותורתִי

כל זאת באתנו ולא שכחנוך ולא שקרנו בבריתך (מד, יח): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ע"ג)] נפש כי תחטא. רבי אבא פתח, (תהלים מד) כל זאת באתנו ולא שכחנוך ולא שקרנו בבריתך. כל זאת באתנו, היה צריך להיות כל אלו באו עלינו! אלא כל הדינים שלמעלה באו עלינו. ולא שכחנוך, ולא שכחנו דברי תורתך. מכאן למדנו, כל מי ששונה דברי תורה ולא רוצה לעסק בה, כאלו שכח את הקדוש ברוך הוא, שהרי כל התורה היא שמו של הקדוש ברוך הוא. ולא שקרנו בבריתך, שכל מי שמשקר בברית הקדש הזו שרשומה בו, כאלו שמשקר בשמו של המלך, משום ששמו של המלך רשום באדם. ומקרא אחר מודה לכתוב הזה, שכתוב (שם) אם שכחנו שם אלהינו ונפרש פפינו לאל זר. אם שכחנו שם אלהינו, כמו שנאמר ולא שכחנוך (זוהר התורה שהיא שם אלהינו). ונפרש כפינו לאל זר, כמו שנאמר ולא שקרנו בבריתך. והכל דבר אחד. מה השקר כאן? שפרש כפיו לרשות אחרת ומשקר בברית הזו, ולכן התורה אוחזת בזה. שכל מי ששומר את הברית הזו כאלו שמר את כל התורה, ומי שמשקר בזה כאלו משקר בכל התורה.

יט לא נסוג אָחור לַבְּנוֹ וְהַטַּמְ אֲשֶׁרֵינוּ מִנֵּי אֲרַחֵךְ: כַּ כִּי רַבִּיתֵנוּ בַּמָּקוֹם תַּנִּים וְתַבֵּם

זוהר תהלים

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁנִינוּ, שְׁנֵי כְּתָרִים מֵתֵאָחֲדִים כְּאֶחָד וְהֵם הִפְתַּח שֶׁל כָּל הַכְּתָרִים, וְשְׁנִינוּ, אֶחָד דִּין וְאֶחָד רַחֲמִים, וּמִתְבַּשְׂמִים זֶה עִם זֶה, זָכַר וּנְקִיבָה. (ושנינו, אחד זכר ואחד נקבה, אחד דין ואחד רחמים). בְּצַד הַזָּכָר שְׁרוּי חֶסֶד, וּבְצַד הַנְּקִיבָה שְׁרוּי דִּין. (ומשום כך) אֶחָד לְכָן וְאֶחָד אֶדָם. וְכַדִּי לְהִתְבַּשֵּׁם זֶה עִם זֶה, (משום כך) הֵם מִתְקַשְׂרִים זֶה בְּזֶה. וְהַבְּרִית הַזֹּאת אוֹחֲזֶת בָּהֶם בְּיוֹמָם וְלַיְלָה, בְּדִין וְחֶסֶד. בְּדִין בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן שׁוֹרָה בְּחֶסֶד, וּמִתְבַּשֵּׁם בְּכָל. וְזוֹהֵי הַבְּרִית שֶׁנִּקְרָאת יוֹמָם וְלַיְלָה, שְׂאוּחֲזֶת בְּשְׁנֵיהֶם. וּמִי שְׂזוֹכָה לְשֹׂמֵר אֶת אוֹת הַבְּרִית הַזֹּאת כְּרֵאוּי וְלֹא חוֹטֵא בָּהּ כָּל יָמָיו, הוּא אוֹחֲזֵ בְּיוֹמָם וְלַיְלָה, וְזוֹכָה לְשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא. וְלָכֵן אֲבָרְהָם נִקְרָא שְׁלֹם, שְׁכָתוֹב (בראשית יז) הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים. וְאִמְתִּי נִקְרָא שְׁלֹם? כִּשְׂזוֹכָה בְּשְׁנֵיהֶם, בְּיוֹמָם וְלַיְלָה, שְׁכָתוֹב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי. וְשְׁנֵיהֶם יֵרֵשׁ אֲבָרְהָם, וְלֹא הַתְּקִים בּוֹ הַחֶסֶד בְּקִיּוֹם שְׁלֹם עַד שְׁנִמּוֹל. כִּיִּן שְׁנִמּוֹל, הַתְּקִים בּוֹ וְזָכָה לְשְׁנֵיהֶם, וְנִקְרָא שְׁלֹם.

כְּמוֹ שְׁשְׁנִינוּ, שְׁכָתוֹב (בראשית יח) וְהוּא יֵשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כַּחַם הַיּוֹם. פֶּתַח הָאֵהָל, זֶהוּ הַכְּתָר הָעֲשִׂירִי שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שֶׁהִיא פֶּתַח לְכָל הַמְּשַׁכֵּן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל שְׁאָר הַכְּתָרִים, וְדוֹד הַמֶּלֶךְ קוֹרָא (לזוהר) פֶּתַח (צדק), שְׁכָתוֹב (תהלים קיח) פֶּתַחוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק, וְכָתוֹב זֶה הַשְּׁעָרִים לַה'. כַּחַם הַיּוֹם, כִּשְׁמֵאִיר הָאוֹר שֶׁל

הִיא דְרָגָה אַחַת מֵאוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְהַזְּוֹג שֶׁל פֶּרָה נִקְרָא שׁוֹר, וְזֶהוּ כְּכוֹר שׁוֹרוֹ הֶדֶר לוֹ וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנָיו. הֶדֶר לוֹ וְדָאִי. וְלֹא כְּמוֹ הַשׁוֹר הַזֶּה שֶׁל הָעוֹלָם, אֲלֵא וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנָיו. קַרְן עֲלִיוֹנָה הִיא עַל כָּל הָאֲחֵרוֹת, וְעַל כֵּן - בָּהֶם עִמִּים יִנְגַח יַחֲדָיו אֶפְסֵי אֶרֶץ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִשְׁמַע שְׁכָל מִי שְׁשׁוֹמֵר אֶת אוֹת הַרְשָׁם הַקְּדוֹשׁ, אוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת נִקְשָׁרוֹת בּוֹ, לְשֹׂמֵר אוֹתוֹ בְּכָל וּלְעֹטְרוֹ בְּכַבוֹד עֲלִיוֹן, וְלָכֵן זָכָה בְּשְׁתֵּי מַלְכוּיּוֹת - אַחַת הוּא, וְאַחַת בְּנוֹ. שְׁכִינָן שְׁשָׁלְמָה הַמֶּלֶךְ גִּדְבַק בְּנָשִׁים נְכָרִיוֹת, נִתְּנָה הַמַּלְכוּת לִירְבָעָם, וְלָכֵן הַבְּרִית חִבִּיבָה מֵהַכָּל.

מִשׁוֹם כֵּן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאֶדָם הַזֶּה שְׁמוֹלִיד בֵּן, נִקְשָׁר לְשְׁכִינָה, שֶׁהִיא הִפְתַּח שֶׁל כָּל הַפְּתָחִים (וְהַתִּינּוֹק הַזֶּה שְׁנִמּוֹל, נִקְשָׁר בְּשְׁכִינָה, שֶׁהִיא פֶּתַח שֶׁל כָּל הַכְּתָרִים) הָעֲלִיוֹנִים, הִפְתַּח שֶׁנִּקְשָׁר בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. (שֹׁמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן) וְאוֹתוֹ דָם שְׁיִוצָא מֵאוֹתוֹ תִּינּוֹק שְׁמוֹר לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְשִׁעָה שְׁמַתְעוֹרְרִים דֵּינִים בְּעוֹלָם, מִשְׁגִּיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ דָם וּמְצִיל אֶת הָעוֹלָם. וּמִשׁוֹם כֵּן כְּתוֹב, (בראשית יז) וְכֵן שְׁמַנֵּת יָמִים יְמוֹל לָכֶם כָּל זָכָר. וְכָתוֹב (תהלים ז) וְאִם בְּגִבּוֹרֵת שְׁמוֹנִים שָׁנָה. וְהַכָּל עוֹלָה בְּמִשְׁקָל אֶחָד. שְׁנִינוּ, בְּאוֹתוֹ הַדָּם זוֹכָה הָעוֹלָם לְהִתְבַּשֵּׁם בְּחֶסֶד, וְכָל הָעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים, שְׁכָתוֹב (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֲקוֹת שְׁמַיִם וָאָרֶץ וְגו'. אִם לֹא בְּרִיתִי מִיָּלָא, אֲבָל לָמָּה יוֹמָם וְלַיְלָה?

עלינו בצלמות: כא אם שִׁבְחָנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וּנְפָרֵשׁ בְּפִינוּ לְאֵל זָר: כב הלא אֱלֹהִים יִחְקֶר וְזֹאת בִּי הוּא יִדַע תְּעַלְמוֹת לֵב: כג בִּי עֲלִיף הֲרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם נַחֲשָׁבְנוּ בְּצֵאן טְבַחָה: כד עוֹרָה לָמָּה תִישָׁן אֲדָנִי תְקִיֶצָה אֵל תִּזְנַח לְנִצְחָ:

— זוהר תהלים —

בפסוק זה, נוחל ארבע מאות עולמות לעולם הבא. אמר רב יוסף, והרי שנינו מאתים? אמר רב נחמן, מאתים על התורה – ומאתים על שמסר עצמו בכל יום על קדשת שמו.

אשרי העם הקדוש שנקראו צאן של הקדוש ברוך הוא

בִּי עֲלִיף הֲרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם נַחֲשָׁבְנוּ בְּצֵאן טְבַחָה (מד, כג): [זוהר שמות פ' משפטים (ד) ק"ט:] אֲשֶׁרֵי הָעָם הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרְאוּ צֵאן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְהַקְרִיב אֶת עֲצָמָם קְרִבְנוֹת לְפָנָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מד) בִּי עֲלִיף הֲרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם נַחֲשָׁבְנוּ בְּצֵאן טְבַחָה. וּמְקַרְבִּים אֶת עֲצָמָם כְּמוֹ צֵאן, בְּתַעֲנִית. שְׁמַעוּט הַחֲלָב וְהֵדֵם שֶׁבְתַעֲנִית חָשׁוּב יוֹתֵר מְקַרְבֵּן בְּהֵמוֹת, שֶׁהֵיָה מְתַמַּעַט הֵדֵם וְהַחֲלָב וְכָל אוֹתָם אֲמוֹרִים וּפְדָרִים שֶׁנֶּאֱכָלִים כָּל הַלֵּילָה.

הַקְּב"ה יִפְקַח עֵינָיו לְרֵאוֹת אֶת טוֹבַת עַם יִשְׂרָאֵל

עוֹרָה לָמָּה תִישָׁן יְיָ הַקְּיֶצָה וְגו' (מד, כד): [אדרא רבא קדישא זוהר במדבר פ' נשא

(ד ק"א:)] בְּכִסּוּתָא דְעֵינָין, לְהַטִּין אֶלְף וְאַרְבַּע מֵאָה רַבּוּא, דְּמִתְאַחֲדִין בְּגַבְיֵין דְּאִינְהוּ כְּסוּתָא. וְאֲשַׁגְחוּתָא דְעֵינָא דְעֵתִיק יוֹמִין עֲלֵיהּ. וּבְשַׁעְתָּא דְסִלְקִין אֵינָן

הַחֶסֶד, חֶלֶק גּוֹרְלוֹ, כְּמוֹ שֶׁיִּשָׁב בְּזֶה – יִשָּׁב בְּזֶה. מְתִי הַתְקִימוּ בּוֹ? כְּשֶׁנִּמְוָל, וְלִכְן נִקְרְאת בְּרִית יוֹמָם וְלַיְלָה. שְׁנִינּוּ, כְּתוּב (שמות יב) וּפְסַח ה' עַל הַפֶּתַח. מַה זֶה וּפְסַח ה' עַל הַפֶּתַח? שְׁשׂוּרָה עַל הַפֶּתַח הַזֶּה חֶסֶד לְהַתְבַּשֵּׁם. וּמִשׁוּם כֶּף, וְלֹא יִתֵּן הַמְשָׁחִית וְגו'.

כָּל הַמְכוּוֹן לְבוֹ בְּהֵאֵי פְּסוּקָא כְּדִי לְמְסוֹר נְפִשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ מְעַלָּה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ נִהְרַג בְּכָל יוֹם עָלָיו

בִּי עֲלִיף הֲרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם וְגו' (מד, כג): [זוהר ח"א פ' חיי שרה (ד ק"ג):] מַה זֶה הַשְּׁדָה נִתְתִּי לָךְ וְהִמְעַרְהָ אֲשֶׁר בּוֹ? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹצֵר שֶׁל שְׁלוֹה וּמְנוּחָה רַבָּה. אָמַר רַבִּי שְׁלוֹם בַּר מְנוּיָמִי, אֵינִן לָךְ כָּל צְדִיק צְדִיק מְאוּתָם הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה שְׂאִין לוֹ מְאֵתִים עוֹלְמוֹת וְכִסּוּפִים בְּשָׁבִיל הַתּוֹרָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר ח) וּמְאֵתִים לְנִטְרִים אֶת פְּרִיו. וּמְאֵתִים עַל שְׁמוֹסְרִים עֲצָמָם בְּכָל יוֹם כְּאֵלוֹ הֲרַגּוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ, וְנִצְחוּ כְּמוֹ הַפְּסוּק הַזֶּה. [וכך אמרו בפסוק הזה] שְׁכָתוּב וְאֶהְבֵּת אֶת ה' וְגו'.

לְמִדְנּוּ, כָּל הַמְכוּוֹן אֶת לְבוֹ בְּפְסוּק הַזֶּה כְּדִי לְמְסוֹר נְפִשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ, מְעַלָּה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ הֲרַג בְּכָל יוֹם עָלָיו. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים מד) בִּי עֲלִיף הֲרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם. אָמַר רַב נַחְמָן, כָּל הַמוֹסֵר נְפִשׁוֹ

כה לְמָה פָּנִיךָ תִּסְתֹּר תִּשְׁבַּח עֵינַי וְלִחְצֵנִי: כו כִּי שָׁחָה לְעֶפֶר נַפְשִׁי דְבַקָּה
לְאַרְצֵן בְּמַנְנוּ: כז קוֹמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ וּפְדַנְנוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ:

—== זוהר תהלים ==—

וְיִתְסַחֵן בְּהֵוָה חוֹרָא. וְכָל זִימְנָא
דְּעֵינֵי לָאוּ מִתְפַּקְחֵן, כָּל מְאָרִיהוֹן דְּדִינִין,
כְּפִיִן לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וּשְׂאָר עַמִּין שְׁלִטִין
עָלֵיהוּ. וּבְזִמְנָא דִּיפִקַּח עֵינֵי, יִתְסַחֵן
בְּעֵינָא טָבָא, וְרַחֲמֵי עַל יִשְׂרָאֵל. וְאַסְתַּחֵר
(ס"א ואתוהר) עֵינָא, וְעָבִיד נִוְקָמִין בְּשְׂאָר
עַמִּין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים לה) הָעִירָה
וְהִקִּיצָהּ. הָעִירָה: לְאַתְסַחֲאָה בְּהֵוָה
חוֹרָא. הִקִּיצָהּ: לְמַעַבְד נִוְקָמִין לְאִינֹון
דְּכַפֵּיִן לֹון.

כְּסוּתָא, אֲתַחֲזִי כְּמֵאן דְּאַתְעַר מְשַׁנְתִּיהָ,
וְאַתְפַּקְחֵן עֵינֵי, וְחֵמָאן לְעֵינָא פְּקִיחָא,
וְאַתְסַחֵן בְּחַד חוֹרָא דְעֵינָא טָבָא, הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ה) רוּחַצוֹת בְּחֻלָּב.
מֵאֵי בְּחֻלָּב. בְּחוֹרָא דְלְעֵילָא קְדָמָאָה (נ"א
בחוורא קדמאה דעינא טבא). וּבְהֵוָה שְׂעֵתָא
אַשְׁתַּכַּח אֲשַׁגְחוּתָא דְרַחֲמֵי. (ס"א ובגין כך
צלותא דישראל סלקא בגין דיפקח עינֵי, ויִתְסַחֵן
בְּהוּוָה חוֹרָא) וְעַל דָּא צְלִי דְדוּד, (תהלים מד)
עוֹרָה לְמָה תִּישָׁן יְיָ הִקִּיצָהּ. דִּיפִקַּח עֵינֵי,

מה « למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידירת: ב רחש לבי דבר

שימוש תהלים

מי שיש לו אשה רעה

למנצח על שושנים... רחש לבי וגו' (מה א): [שימוש תהלים לפרק מה]. למי שיש לו אשה רעה אמור אותו על שמן זית ומשח גופך.

זוהר תהלים

רחש לבי דבר טוב

שיר השירים - שיר כפול

רחש לבי דבר טוב וגו' (מה, ב): [זוהר חדש פ' חקת (דף גו.)] רחש לבי - זו התיה שרוחשת בלילה, שנקראת לבי. דבר טוב - שעולה ברצונה שהמלך יתחבר עמה, שנקרא טוב. דבר אחר, משום שלא נתנה לו רשות לגלות, אמר רחש, משום שמרחישה לו את הדבר הזה בלב, ואפלו בשפתותיו לא נתנה לו רשות לרחש, אלא בלב. דבר אחר, מה הטעם רחש לבי? משום שדבור בלא קול לא יכול לדבר, והלב"י הזה שנקרא דבור, עד כאן לא נשלמה, עד שבא שלמה המלך ובנה לה בית, והלבנה נשלמה בגדל יתר על הכל, משום שהתחבר עמה הקול. ובאותה שעה נתנה רשות לדבר, שהרי נשלמה בקול. וישבה בשלמות עם המלך, משום שהוציאה בן חכם לעולם, והתקינה בית למלך. אז המלך שם מדורו עמה, והתחילה לדבר, ואמרה ישקני מנשיקות פיהו.

אבל כעת בימי דוד, עד אז לא ישבה בשלמות. משום כך רחש לבי ודאי הדבר הטוב ההוא. כעת טוב, ולא טובים. כיון שהתחבר עמה קול, אז ודאי טובים בכל. הצדיק נקרא טוב, שכתוב (ישעיה א)

למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידירת (מה, א): [זוהר חדש פ' חקת (דף גו.)] בא וראה, דוד רמז לו את התשבתת הזו של שיר השירים קדש קדשים על יד בני קרח, אלא שלא הגיע הזמן שנקמר. משום כך כתוב (תהלים מה) למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידירת. על שושנים - אלו נשיקות פיהו, שנקראות שפתותיו שושנים. דבר אחר, שושנים אלו שש שנים שהתחברו בשושנה האדמה הזו, שהיא השביעית של הכל. משכיל - זה שפע של העתיק הקדוש שמשפיע להם בשעה הזו, שיושבים יחד ולא נפרדים, משום אותם נשיקות בדבקות הרוח, ולא נפרדים. שיר ידירת - רמז לשירה הזו, שנקראת שיר כפול. כאן שיר השירים, וכאן שיר ידירת, והכל אחד. הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל נקראים דודים. זהו שכתוב (שיר ה) שתו ושכרו דודים. משום כך שיר ידירת, שהם דודים. וזה משבח את זה, וזה משבח את זה. וכמו ששם כנסת ישראל התחילה התשבתת, שכתב ראוי, שכתוב ישקני, אף כאן היא התחילה לשבח את המלך.